¶Roberti VVhitintoni Lichfeldiensis lu-cubrationes.

	Appellatiuorũ	Heroum
De synonimis	Deorum	Heroinarum
	Dearum	Locorum

	Deorum	Reptilium
	Dearum	Auium
	Heroum	Insectorum
	Heroinarum	Arborum
	Clarorũ virorũ	Fruticum
De epithetis	Aialiũ q̃drupedũ	Hęrbarum
		Florum
	Chronographicarũ	
	Topographicarum	rerum.
	Bellicarum	

¶De variandi formulis tam pedestri q̃ soluto sermone.
¶Experientiæ de virtutis immortalitate.
¶De veterum Romanorum magistratibus.

¶Eiusdẽ VVhitin. Carmẽ dicolon tetrastrophon.
PONat Rhinoceros tetrica cornua
Ponat viperea intoxica Zoilus
Nec damnet Criticus cornificus pium
Quę vates dat opusculum.
Natus Nicomachi non sine maxima
Dixit laude sua quæq; scientia.
A nullo poterit conuicio affici
Pręterq̃ illius inscio.
Assit Quintilius iustus hic arbiter
Mecenasq; suas afferat huc manus
Si vatem studeat carpere Zoilus
Dignũ suppliciũ ferat.

¶Eiusdem VVhitintoni distichon.
Expecto a doctis tutamina iusta laborum,
Inuidulis odium, pręmia digna deo.

A.ij

Robertus VVhitintonus Lichfeldiensis grammatices magister, protouates Angliæ, in florentissima Oxoniensi academia laureatus Lectoribus salutem dicit.

Bethlemicus citharedus ille Dauid diuino calore percitus cecinit. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circūdata varietate. Id qđ ad multiplicē lingue ⁊ sermonis varietatē nō incontinue (vt mea fert opinio) alludi potest. Quū em̄ summus ille olim artifex (cuiꝰ sapientie nō est nūerꝰ) in cūctis q̄ fecerat/ varietate adeo est delectatꝰ vt polū diuersis pinxerit luminibꝰ. Stella em̄ differt a stella in claritate: terrā multigenis decorauit aīantibꝰ: varicoloribꝰ floribꝰ et fructibꝰ: mare locupletarit multiphariis piscibꝰ/ aerē distinctis volatilibꝰ. Linguā (q̄ horū olim est interpres) varietate in omnis exornatā esse voluit. Adeo vt veteris testamēti tā sc̄ti p̄res q̄ȝ vates ⁊ ꝓphete. et (verius vt loq̄r) ipsemet deꝰ in eis de suo verbo incarnato passo resurgente ⁊ ascenso (idē sentientes) variis ⁊ diuersis verbis cecinerint. Ap̄lo teste. Multipharie multisq̄ȝ modis: olim deꝰ loquēs patribꝰ in ꝓphetis nouissime diebꝰ istis locutꝰ est nobis in filio. Quid in nouo testamēto de sc̄tis ap̄l'is dicā: nūnq̄d diuinū illud eloquii donū/ ⁊ sermonis varietatē habuerūt: vt in actibꝰ ap̄l'oꝝ est legere. Repleti sunt oēs spū sc̄tō ⁊ ceperūt loq̄ variis linguis ꝓut spūssc̄tūs dabat eloqui illis. Quid de sc̄tis euangelistis censeā: q̄ sacrū eloquiū vario caractere cōtexentes: in vnū tn̄ ⁊ eundē emerserūt sensum. Ezechielis testante vaticinio. Et aspectus rotarū ⁊ opꝰ earū q̄si visio maris: et vna silitudo earū q̄tuor. Mari assimulatur illud diuini eloquii donū: ⁊ nō ab re quidē. Nam vt in mari immensa est aquarū affluentia: ita eloquētie abūdat sermonis copia ⁊ varietas. vn̄ Esayas. Repleta est terra scientia dn̄i sicut aque maris. Et alibi legitur. Spūs dn̄i repleuit orbē terrarū: et hoc qđ ꝯtinet omnia scientiā habet vocis. Nō exigui igitur ponderis p̄stātissimū illud eloquii donū censuerint: ⁊ licet ea varietatis exornatione (tanq̄ȝ p̄ciosis lapillis) sit decoratū. Nimirū. Cū vnigenitꝰ dei filius ⁊ sapientia p̄ris: ob illius eloquii diuinā ⁊ latentē energiā/ ⁊ mistica arcana/ v̄bū (qđ grece logos sonat) se e noīari voluit: vt apud euangelistā Joannē ꝓditū est. In principio erat v̄bū/ ⁊ v̄bū erat apud deū/ et deꝰ erat v̄bū. Quare cū illius eloquii ⁊ varietatis lingue studiosos cōplures iuuenes video: atq̄ȝ lucernam modio supponere pergraue nefas esse: tn̄ ne talentū mihi traditū in terra abscondere cōperiar. Ipse (licet rei literarie minus locuples) velut mulier alienigena ⁊ paupcula q̄ duo minuta in gazophilatio obtulit/ aliq̄d n̄re penurie imptire studui. Neq̄ȝ molestū fero si hec n̄ra (leui denso filo cōtexta) fastidiant supercilíosi critici: quorū officine affluentiori rerū copia exuberāt: quoꝝ opelle exoticis sculpturis insertiuntur: et qui tā opulentā rerū magnificētiā ostentāt: vt iuuenū animos fortiꝰ deterreāt q̄ȝ alliceāt. Nimirū. Quippe (vt lyrico placuit) Non cuiuis hominū cōtingit adire Corynthū. Unde (vt Naso cecinit) q2 paruū paruū decēt: nō arrogātie curiositate fimbrias dilatare immo pietatis studio a cēsus/ angloꝝ tyronū vtilitati his (licet hūilioribꝰ) ꝯsulere statui opusculū de synonymis qđ sic exordiatur. Ad mare ne videar latices deferre: in manibꝰ sepius euoluere ⁊ lectitare iuuenes video. In quo non pauca vocabula cōperies: alia barbara/ alia inusitata/ alia vero sigtione longe dissidentia. Quare cū tēpus in his nugis eos pterere: ⁊ cū Penelopes telam retexere consydero. Collegi expolitissimis authoribus synonyma et epitheta: nō omnia sed quedam vsitatiora: in quibꝰ tamen delectus est habendus perpauca em̄ vocabula cōperies q̄ adeo sunt synonyma: q̄n aliq̄d discriminis i vsu habeāt. Ut em̄ in medicoꝝ hortis varie (eiusdē tn̄ q̄litatis) sunt herbe: alie em̄ aliis calidiores/ alie aūt frigidiores. Itidē in synonymis alia vocabula aliis sublimiora/ nitidiora/ argutiora/ ⁊ vehemētiora: alia humiliora/ viliora/ crassiora/ ⁊ duriora. Unde in eoꝝ delectu cultos authores imitādos cēseo. Ad manū hec deprompsimus: q̄ tenere memorie cōmodius succurratur. Ita vt inuenta vocabulorū synonymia: facilior in eorū delectu fiat inuestigando labor. Et cū omnes et singulos variandi modos (q̄ ferme infiniti sunt) hic inserere difficile ⁊ plongū opus foret. Subiec-

cimus quasdã variandi formulas: quib⁹ accensa iuuentus/ad ampliores (Marte suo vt fertur) facilius aspiret. In luce ante hac prodiisset hec editio: si nõ obstitisset horatiana admonitio et p̃sertim calcographorũ odiosa incuria: qui nostra ad vnũ opuscula mendis creberrimis deprauarũt. Adeo vt laturnina fame sepius percitus: nostrarũ lucubrationũ et terminũ ciuriterim. Petim⁹ igit̃ vos cãdidi lectores/ que nostra in vestrã expectationẽ fuit pietas: vt sicubi veteranorũ canũ ꝛ obtrectatorũ latratus audire contingat rabidos morsus a pio opere prohibeatis. Quod si effectũ curauerit vestra equitas: auctior et locupletior in Anglã iuuentutẽ nostra diffundetur industria. duce authore ꝛ tutore deo cui hoc exile opusculum dicamus. Cuius presidio/fauore/et tutamine omen: donũ perfectũ viget/florescit/et substat. Cui omnis debetur gloria/laus ꝛ honor.

Synonyma de hac litera A.

¶ To be abundaunt.

Abundo
Affluo
Exubero
Supero
Scateo
Scaturio
Superfluo
Luxurio
Redundo

¶ Abundaunce or plenty.

Abundantia
Affluentia
Exuberantia
Ubertas
Copia
Opulentia
Plenitudo
Luxuries

¶ To applye.

Applico
Uaco
Incumbo
Insisto
Insto
Insudo
Inuigilo
Operam do
Operam nauo
Adiungo animũ
Applico animũ
Sum deditus
Sum intentus
Sum mancipatus

¶ Attendaunce.

Opera
Obseruantia
Famulatus
Obsequium
Ministerium.

¶ To aske or enquyre.

Rogo
Interrogo
Oro
Rogito
Peto
Posco
Postulo
Flagito
Inquiro
Exquiro
Percontor
Astipulor
Sciscitor

¶ To aray or to dyght.

Orno
Uestio
Amicio
Induo
Como
Colo

¶ An army or an hoost.

Exercitus
Manus
Copie

¶ Apparell or araye.

Apparatus
Amictus
Amiculum
Ornatus
Uestis
Uestitus
Cultus
Uestimentum
Indumentum
Induuie
Exuuie
Spolia

¶ To amende.

Corrigo
Castigo
Emendo
Sano

¶ To agre.

Congruo
Conuenio
Consentio
Assentior

¶ An alyen or outlandysshe.

Alienigena
Peregrinus
Aduena
Alienus
Exterus
Externus
Barbarus
Extraneus

¶ To be angry.

Irascor
Stomachor
Iracundor
Commoueor
Indignor
Grauor
Accendor
Succenseo
Offendor
Egre patior
Egre fero
Moleste fero
Indignor
Tumeo

¶ Anger or dyspleasure.

Ira
Iracundia
Indignatio
Stomachus
Angor
Rancor

Synonyma de hac litera A.

Tumor

¶ To assyste/or to helpe.

Adiuuo
Adiuto
Subuenio
Subleuo
Alleuo
Releuo
Auxilior
Patrocinor
Adminiculor
Opitulor
Suppeto
Supporto
Tueor
Tutor
Defendo
Assisto
Asto
Adsum
Suffragor
Presidio sum
Auxilium fero
Opem fero
Suppetias fero

¶ Assystence/syde or helpe.

Auxilium
Auxiliamen
Iuuamen
Adiumentum
Adiutorium
Patrocinium
Subsidium
Opitulamen
Presidium
Suffragium
Suppetie
Tutela
Defensio
Opis
Adminiculum

¶ All or euery one.

Omnis
Totus
Cunctus
Uniuersus
Unusquisque
Quisque

Singuli

¶ Aged.

Annosus
Grandeuus
Senex
Longeuus
Senilis
Uetulus
Prouectus etate
Confectus senio
Decrepitus

¶ Olde age.

Senectus
Senecta
Senium
Cani
Senilis etas

¶ Ony.

Aliquis
Ullus
Quispiam
Quisque

¶ Able/apte/ or mete.

Aptus
Idoneus
Habilis
Concors
Quadrans
Consentaneus
Assentaneus
Congruus
Conueniens
Accommodatus

¶ Astonyed/or amased.

Attonitus
Consternatus
Stupefactus
Perplexus
Perturbatus
Exanimatus
Confusus
Incertus

¶ Almoost.

Prope
Propemodum
Ferme
Fere
Propediem
Quasi

¶ Anone.

Continuo
Statim
Ilico
Ocyus
Cito
Actutum
Raptim
Iamiam
Propere
Properanter
Celere
Celeriter
Extempore
Extemporaliter
Cursim
Velociter
Inconstanter
Extemplo
Concito
Euestigio
Confestim
Festinanter
Nulla mora
Dicto citius
Uelis equisque

¶ As soone as.

Utprimum
Ubiprimum
Cumprimum
Statim vt
Iam vt
Cito vt

¶ As though.

Perinde acsi
Eque acsi
Haud secus acsi
Non minus acsi
Non aliter acsi

¶ All though.

Etsi
Quanque

Quamuis
Licet
Tametsi
Si
Cum

¶ At this tyme.

Iam
Nunc
In presentiarum.
In presens
Hoc tempore

¶ At the last.

Tandem
Demum
Postremo
Postremum
Denique
Nouissime

¶ Also/or lykewyse.

Insuper
Preterea
Item
Itemque
Itidem
Adhoc
Etiam
Quinetiam
Similiter
Uel
Tum

¶ Afterwarde.

Postea
Postque
Posteaque
Post
Ubi
Postubi
Simulac
Ut

¶ As.

Quasi
Tanque
Uelut
Ueluti
Sicut

Sicuti
Ut
Uti
Quēadmodū
Ceu

¶ To begyn.

Incipio
Inchoo
Instituo
Ineo
Ordior
Exordior
Auspicor
Initio

¶ A begynnynge.

Principium
Initium
Origo
Exordium
Auspicium
Inchoatio
Inceptum
Inceptio
Institutum
Caput

¶ To bete or punysshe.

Uerbero
Cedo
Punio
Affligo
Castigo
Animaduerto
Crucio
Sumo penas
Sumo suppliciū.

¶ To booste.

Ostendo
Iacto
Effero
Laudo
Predico
Magnifico
Extollo
Glorior

To brynge forth.

Pario
Edo
Gigno
Educo
Produco
Profero
Enitor

¶ To be agaynst.

Aduersor
Obsisto
Obsto
Oppugno
Impugno
Repugno
Resisto
Contra eo
Obluctor
Reluctor
Obnitor
Renitor

To breke or barst.

Frango
Confringo
Infringo
Rumpo
Dirumpo
Crepo

¶ To blame/or accuse.

Accuso
Culpo
Inculo
Damno
Condemno
Insimulo
Arguo
Reprehendo
Uitupero
Redarguo
Reprobo
Carpo
Obiurgo
Uitio do
Criminor

¶ To bulte out.

Extorqueo
Exculpo
Elicio
Extrico

¶ To be bānysshed.

Exulo
Relegor
Profligor

¶ To be abasshed.

Erubeo
Erubesco
Uerecundor
Confundor
Pudet
Piget

¶ To bynde.

Obligo
Deuincio
Astringo
Obstringo

¶ To be bolde.

Audeo
Ausim
Animositate afficior

¶ To boyle.

Estuo
Ebullio
Efferueo
Scaturio

¶ To backbyte.

Detraho
Detracto
Obtrecto
Maledico
Carpo
Obloquor
Mordeo
Mordico
Reprehendo clam.
Uitio do
Uitupero

¶ Backbytynge.

Detractio
Obtrectatio
Obloquium
Maledictum
Susurrū. riū. & rus.
Dens zoili
Genuinus liuidus
Dens caninus

¶ To boode/or to betoken.

Portendo
Indico
Significo
Prognosticor

¶ To be beten.

Uerberor
Cedor
Uapulo
Dare
Luere
Pendere penas vel
Plectere suppliciū.
Soluere
Piare

¶ To bere.

Gero
Porto
Fero
Sustineo
Patior

¶ To bury.

Sepelio
Condo
Humo

¶ To playe the brothell.

Scortari
Prostitui
Fornicari
Merere
Stuprari
Mechari
Adulterari
Coire
Concumbere
Rem habere
Federa Ueneris iungere.

Synonyma de hac litera B.

¶ A brothell or strumpet.

Meretrix
Scortum
Uenefica
Succuba
Concubina
Lupa
Adultera
Mecha
Pellex

¶ A bedde.

Cubile
Lectus
Torus
Lectulus
Stratum
Grabatum

A brothels hous or a baudes hous.

Lupanar
Fornix
Prostibulum
Ganeum
Taberna
Meritoria

¶ A basket.

Canistrum
Calathus
Corbis
Cofinus

¶ A buckler.

Scutum
Parma
Pelta
Clypeus
Umbo

¶ A bote.

Lynter
Lembus
Nauigium

¶ A byrde or a fowle.

Auis
Ales
Uolucris
Uolatile

¶ A beest.

Animal
Animans
Jumentum
Belua
Pecus
Brutum

¶ A butcher.

Carnifex
Lanius
Bouicida
Macellarius

¶ A busshe of thornes.

Dumus
Rubus
Spine
Uepres
Sentes
Ruscus
Uirgultum
Spinetum
Dumetum
Rubetum
Uepretum
Senticetum

¶ Beautefull.

Formosus
Decorus
Pulcer
Uenustus
Elegans

¶ Bolde or hardy.

Animosus
Magnanimus
Fortis
Acris
Strenuus
Audax
Inuictus

Bygge or stronge.

Ualidus
Robustus
Uigorosus
Neruosus
Lacertosus
Fortis
Potens
Ingens

Blacke/or sadde.

Ater
Pullus
Niger
Lugubris
Fuscus

¶ Breue or shorte.

Breuis
Contractus
Angustus
Succinctus
Subductus

Batwell/or fatte.

Pinguis
Letus
Opimus
Frugifer
Fertilis
Uber
Fecundus
Ferax
Fructuosus
Fructifer
Luxuriosus

¶ Bablynge.

Loquax
Linguax
Dicax
Uerbosus
Linguosus
Futilis
Garrulus

¶ Barayne.

Sterilis
Infecundus
Jeiunus

Macer
Macilentus
Infertilis
Infelix
Effetus
Arenosus
Iners

¶ Comyn/or customable.

Consuetus
Communis
Usitatus
Assuetus
Solitus
Uulgaris
Uulgatus
Frequens

¶ Batayle or dyssencyon.

Bellum
Prelium
Pugna
Certamen
Duellum

¶ Bowynge/or bendynge.

Pronus
Proclinis
Decliuis
Intentus
Deditus
Nutans

¶ Bytyme/or in season.

Mature
Tempestiue
Oportune
Per tempus
In tempore

¶ But.

Sed
Ceterum
Uerum
Tamen
Attamen
Quin

¶ By course.

Uicissim
Mutuo
Alternatim
Alterne
Uicissitudine
Alternis vicibus

¶ It is better.

Prestat
Melius est
Satius est
Cōmodius est
Prius est
Potius est
Prestantius est
Optatius est
Optabilius est
Prestabilius est

To couer or hyde.

Tego
Contego
Obtego
Opperio
Uelo
Celo
Abdo
Occulo
Occulto
Condo
Abscondo
Recondo
Obumbro
Obduco

¶ To crye.

Clamo
Uocifero
Eiulo
Fremo
Rugio
Hululo

¶ To compell.

Cogo
Compello
Urgeo
Impello
Adigo

¶ To carp in.

Inueho
Inuecto
Infero
Importo

¶ To cōmaunde.

Jubeo.
Mando
Precipio
Impero
Edico

¶ To compare.

Comparo
Confero
Equiparo
Coequo
Assimulo

To comon or talke.

Communico
Conuenio
Confero
Commemoro
Sermocinor
Colloquor
Confabulor
Commentor
Ago
Memini
Uerba facio
Sermonē habeo
Sermones cedo

¶ To curse.

Deuoueo
Execror
Imprecor
Male precor
Male opto

¶ To coueyte.

Cupio
Aueo
Appeto
Expeto
Desydero
Gliscio
Gestio

Ambio
Affecto

¶ To cast.

Conijcio
Traijcio
Jacio
Jaculor
Contorqueo

To company with.

Conuersor
Coniungo
Familiariter vti

¶ To contynue.

Perseuero
Persto
Persisto
Maneo
Immoror

¶ To cease.

Cesso
Desino
Desisto
Linquo
Omitto
Intermitto

¶ To content/or satysfye.

Satisfacio
Placeo
Obtempero
Obsecundo
Complaceo
Satio
Expleo
Morem gero
Gratū facio
Obsequor
Gratificor
Inseruio

¶ To consydre.

Consydero
Penso
Pensito
Pensiculo

Trutino
Libro
Rationem habeo
Cogito
Reputo in animo

¶ To compasse.

Circundo
Circumeo
Cingo
Circūfundo
Ambio
Uallo

¶ To gyue cōseyle

Consulo
Consilium do
Suadeo
Admoneo
Hortor
Adhortor
Doceo

¶ To call.

Uoco
Uocito
Appello
Appellito
Nuncupo
Memoro
Nomino
Dico

¶ To cherysshe or make of.

Foueo
Mulceo
Amplector
Complector
Indulgeo
Carū habeo
Magnifico

¶ Charge.

Cura
Onus
Pondus
Prouincia

¶ A cofer/or a cheste.

Arca
Scrinium
Cista

¶ Coste.

Sumptus
Impense

Care or thought.

Cura
Anxietas
Angor
Molestia
Sollicitudo
Angustia
Dolor

¶ A company.

Turba
Agmen
Multitudo
Cohors
Caterua
Phalanx
Cetus
Concio
Turma
Frequentia
Grex

¶ Chastyte/or clene lyuynge.

Castitas
Continentia
Pudicitia
Castimonia
Integritas
Mundities
Munditics vite
Puritas

¶ A custome.

Mos
Ritus
Consuetudo
Constitutio
Institutum

¶ Aqueyntaunce.

Noticia
Consuetudo
Conuersatio
Coniunctio
Familiaritas
Usus

¶ Curtesy or good maner.

Humanitas
Urbanitas
Decorum
Honestum
Morū probitas

A cart or a charet.

Currus
Plaustrum
Epirhedium
Rheda
Quadrige
Essedum
Ueha
Pilentum

¶ Cronydes.

Cronica/orū.
Annales
Res geste
Historie
Diaria
Fasti/orum

¶ Clenly.

Ornatus
Cultus
Comptus
Elegans
Splendidus

¶ Clere or bryght.

Clarus
Lucidus
Splendidus
Fulgidus
Nitidus
Liquidus
Limpidus
Serenus
Purus
Perspicuus
Nitens
Coruscus
Luculentus

¶ Chaste or clene.

Castus
Pudicus
Integer
Mundus
Incorruptus
Inuiolatus
Illibatus
Immaculatus
Intemeratus

¶ A cowarde.

Ignauus
Imbellis
Pusillanimis

¶ Cruell.

Crudelis
Seuus
Dirus
Trux
Truculentus
Ferus
Ferox
Atrox
Acerbus
Teter
Nepharius
Crudus
Toruus.
Uecors
Austerus
Efferus
Efferatus
Immanis

Curteys or gentyll.

Humanus
Benignus
Facilis
Mitis
Mansuetus
Modestus
Clemens
Comis
Blandus
Suauis
Dulcis
Leuis
Placidus
Gratus
Propitius
Mollis
Tractabilis

¶ Croked.

Curuus
Flexus
Pandus
Obliquus
Aduncus
Reduncus
Repandus
Sinuatus

¶ Contynuall.

Continuus
Assiduus
Perpetuus
Perennis
Jugis

¶ Contrary wyse.

Econtra
Econtrario
Econuerso
Rursus
Rursum
Eregione
Ediuerso
Ex opposito

¶ With cause.

Merito
Iuste
Iure
Non immerito.
Non iniuria
Non ab re.
Non indigne
Non inique

¶ To deceyue.

Decipio
Fallo
Impono
Seduco

Deludo
Illudo
Fraudo
Caluo
Circumuenio
Ludificor
Uerba do
Dolum struere

¶ To departe fro.

Discedo
Recedo
Abeo
Amollior

To desyre or pray.

Desydero
Oro
Peto
Postulo
Flagito
Obsecro
Queso
Supplico
Posco
Rogo
Intercedo
Interpello
Imploro
Obtestor
Precor

¶ To dyfferre or prolonge

Differo
Prolongo
Protelo
Prorogo
Prodo
Protendo
Protraho
Profero
Procrastino
Lacto
Cunctor
Moror

¶ To despyse or dysdayne.

Contemno
Despicio
Sperno
Fastidio
Negligo
Reiicio
Flocci pendo
Nihilipendo
Uilipendo
Dedignor
Aspernor
Aduersor
Abhominor

¶ To dote.

Deliro
Desipio
Desipisco

¶ To defende.

Defendo
Tueor
Tutor
Protego
Munio

¶ A defence.

Defensio
Tutamen
Tutela
Protectio
Munimen
Munitio
Presidium

¶ To dye.

Morior
Expiro
Decedo
Obeo mortem
Oppeto mortem
Ago animam
Migro ex hac vita
Excedo ex hac vita
Concedo nature
Occumbo
Effundo animam
Extrema patior

¶ Deth.

Mors
Lethum
Exitium
Obitus
Necis
Frigus letale
Letalis hyems

¶ A deed body.

Cadauer
Corpus exanime
Umbre gelide
Extinctum corpus

¶ To destroye.

Destruo
Diruo
Dissipo
Uasto
Pessundo
Perdo
Corrumpo
Dilacero
Deleo
Extinguo
Extermino
Depopulor
Euerto funditus

¶ A destruccyon or desolacyon.

Destructio
Desolatio
Interitus
Exterminium
Excidium
Euersio
Ruina
Clades
Calamitas
Naufragium
Delectio
Uastitas
Casus

¶ To defyle.

Contamino
Polluo
Uiolo
Conquino
Fedo
Inficio
Sordido

¶ To do fore.

Mereo
Mereor
Promereor
Commereor
Officia conferre
Beneficia conferre
Efficio

¶ To denye.

Nego
Denego
Pernego
Refello
Repugno
Reclamo
Contradico
Inficias eo
Contra eo
Inficior
Refragor
Tergiuersor

¶ To doute.

Dubito
Ambigo
Hereo
Hesito

¶ To dyuyde insondre.

Diuido
Distingo
Secerno
Separo
Segrego
Disiungo
Seiungo
Disseco
Discindo
Dissoluo
Distraho

¶ To drede.

Timeo
Metuo
Paueo
Formido
Paueico
Extimeo
Extimesco
Horreo
Horresco
Uereor

Synonyma de hac litera D.

Terreor
Trepido

¶ Drede.
Metus
Timor
Pauor
Formido

¶ Dystaunce/or space.

Distantia
Spatium
Interuallum
Intercapedo

¶ To declare or shewe.

Declaro
Manifesto
Ostendo
Edoceo
Significo
Explico
Expono
Enucleo
Enodo
Dilucido
Expedio
Explano
Aperio
Exprimo
Narro
Refero
Patefacio
Reuelo
Nuncio
Pando
Expromo
Demonstro

¶ Dylygence or labour.

Diligentia
Industria
Opera
Labor
Studium
Sedulitas

¶ Derknesse

Tenebre
Caligo
Umbra
Nubila

¶ Desyre.

Desyderium
Uoluntas
Cupido
Cupiditas
Libido
Studium
Amor
Affectus
Uotum
Auiditas
Appetitus
Ardor

¶ A dore.

Ostium
Fores
Janua
Ualua
Limen
Aditus
Introitus
Ingressus
Uestibulum

¶ Deceyte or falshede.

Dolus
Fallatia
Deceptio
Fraus
Techna
Fabrica
Impostura
Fucus
Insidia
Astutia
Calliditas
Uersutia
Uaframentum
Circuuentio
Tergiuersatio

¶ Deceytfull or crafty.

Dolosus
Astutus
Callidus
Uafer
Uersutus
Subdolus
Insidiosus
Fraudulentus
Uersipellis
Fallax

¶ A departynge.

Discessus
Discessio
Abitus
Abitio
Recessus
Recessio
Fuga

¶ Dyssencyon or varyaunce.

Dissentio
Dissidium
Discordia
Contentio
Discrimen
Certamen
Inimicitie
Ire
Simultas
Factio
Seditio
Lis
Litigium
Controuersia
Pugna
Scisma
Altercatio
Bellum

¶ Defence.

Defensio
Munimen
Tutela
Tutamen

¶ A daunce.

Chorea
Tripudium
Saltatio

¶ A dyfference.

Differentia
Diuersitas
Distinctio
Disparitas
Delectus

¶ A denne.

Spelunca
Spelea
Latebre
Latibula
Antrum
Lacus

¶ A draght/or a syege.

Latrina
Cloaca
Secessus
Forica

¶ Donge or mucke.

Stercus
Letamen
Fimus

¶ Dylygent.

Diligens
Accuratus
Uigilans
Sedulus
Studiosus
Industriosus
Operosus

¶ Doutfull.

Dubius
Ambiguus
Anceps
Perplexus
Incertus

¶ Deynty.

Delicatus
Deliciosus
Lautus
Sumptuosus
Suauis
Opiparus
Saliaris

Synonyma de hac litera E.

¶ Desyrefull.

Cupidus
Auidus
Studiosus
Ardens
Appetens
Cupiens

Derke or blacke.

Ater
Furnus
Obscurus
Tenebrosus
Umbrosus
Cecus
Caliginosus
Fuscus
Opacus
Teter
Pullus
Niger

To excell or passe.

Excello
Precello
Antecello
Prenitco
Presto
Prepolleo
Supero
Uinco
Anteeo
Preeo
Antecedo
Preemineo
Supereminco

¶ To encrease.

Augeo
Augesco
Amplio
Amplifico
Adi cio
Addo
Adiungo
Aggrego
Augmentor

¶ To ende.

Finio
Perficio
Compleo
Perago
Consummo
Termino
Finem facio
Absoluo

¶ An ende.

Finis
Terminus
Exitus
Meta
Limes

¶ Ease or rest.

Quies
Otium
Requies
Quietudo
Otiatio
Tranquillitas

¶ Easy or restfull.

Quietus
Otiosus
Tranquillus
Lentus
Securus
Placidus
Mollis

¶ An encrease.

Incrementum
Augmentum
Augmentatio
Ampliatio
Additio
Accessio
Additamentū
Cumulus

¶ To ete.

Edo
Comedo
Manduco
Pasco
Uescor
Epulor

¶ A lettre.

Epistola
Epistolium
Epistoliuncula
Epistoliolum
Litere
Litterule

¶ An enemy.

Inimicus
Hostis
Emulus
Aduersarius
Perduellis
Rebellis

¶ Excellent.

Excellens
Precellens
Prepollens
Penitens
Prestans
Eximius
Illustris
Egregius
Perspicuus
Insignis
Inclytus

¶ Elegaunt/or ornate style.

Elegans
Facundus
Ornatus
Limatus
Comptus
Politus
Elimatus stylus.
Cultus
Compositus
Uenustus
Nitidus
Suauis
Elaboratus

¶ Euydent/or playne.

Euidens
Planus
Manifestus
Apertus
Expeditus
Lucidus
Luculentus
Perspicuus
Impromptu

¶ Excepte.

Exceptus
Exemptus
Posthabitus
Omissus

¶ To fauour.

Faueo
Parco
Adsum
Aspiro

¶ Fauour.

Fauor
Gratia
Facilitas
Benignitas
Clementia
Modestia
Micitas
Mansuetudo

To fede or norysshe.

Nutrio
Alo
Cibo
Pasco
Educo
Foueo
Refocillo

¶ To fyll or stuffe.

Impleo
Compleo
Repleo
Suppleo
Expleo
Infertio
Refertio
Suffertio
Satio
Saturo

¶ To folowe.

Sequor

Synonyma de hac litera F.

Sector
Consector
Imitor

¶ To fynde.

Inuenio
Comperio
Reperio
Offendo

¶ To flater/or cory fauell.

Assentor
Adulor
Obsequor
Arrideo
Obsecundo
Blandior

¶ Fylthynesse.

Immunditia
Immundities
Illuuies
Sordes
Sordities
Feditas
Turpitudo
Inquinamentū
Spurcitia
Squalor

¶ Fastnesse.

Fides
Fidelitas
Constantia
Stabilitas

¶ A faute/or a trespasse.

Peccatum
Delictum
Crimen
Erratum
Offensio
Offensum
Culpa
Uitium
Commissum
Admissum
Flagitium
Facinus
Scelus

Nefas
Noxa
Reatus
Maleficium
Malefactum
Iniquitas

¶ Fatnesse.

Pinguedo
Pinguitudo
Sagina
Adeps

¶ A flaterer.

Assentator
Parasitus
Gnatonicus
Adulator
Blandiloquus
Obsequiosus

¶ A fyre.

Ignis
Pyra
Rogus
Focus
Flamma
Incendium

¶ A fader.

Pater
Genitor
Parens
Sator

¶ Funerals/or dyryges.

Exequie
Inferie
Funera

Famous or noble.

Celebris
Insignis
Egregius
Eximius
Clarus
Nominatus
Amplus
Perspicuus

¶ Full.

Plenus
Distentus
Repletus
Refertus
Fetus

¶ Fylthy.

Sordidus
Sordidulus
Turpis
Immundus
Fedus
Inquinatus
Pollutus
Maculatus
Contaminatus
Fetidus
Obscenus
Corruptus

¶ Folysshe.

Stultus
Stolidus
Fatuus
Insulsus
Insipidus
Insensatus
Insipiens
Imprudens
Indoctus
Ineptus
Delirus
Desipiscens
Hebes
Tardus
Obtusus
Temerarius
Rationis expers
Rationis inops
Morio
Ideota

¶ Famylyer.

Familiaris
Domesticus
Coniunctus
Conuersatus

¶ Aferde.

Timidus
Timens
Pauidus
Trepidus
Exanimis
Exanimatus
Meticulosus
Ueritus
Stupidus
Attonitus
Tremefactus
Territus
Tremebundus

¶ False or iniuste.

Falsus
Fallax
Infidelis
Infidus
Iniustus
Dolosus
Astutus
Pernicax
Furtiuus
Fraudulentus
Uafer
Uersutus
Subdolus
Uersipellis
Callidus
Mendax
Bilinguis.

¶ Forgetfull.

Obliuiosus
Obliuius
Immemor

¶ Fewe or lytell.

Pauci
Rari
Infrequentes

¶ To gete/or obteyne.

Comparo
Concilio
Acquiro
Impetro
Obtineo
Paro
Exoro
Pario

Synonyma de hac litera G.

Potior
Assequor
Consequor
Adipiscor
Nanciscor
Lucror

¶ To gouerne or rule.

Guberno
Rego
Cohibeo
Freno
Tempero
Presideo
Presum
Moderor
Dominor

¶ To go aboute.

Conor
Molior
Nitor
Enitor
Paro
Studeo
Satago
Operam do

To gadre in one.

Congrego
Colligo
Coaduno
Cogo
Coniungo
Congero
Conglomero
Conuoco
Compello
Contraho

¶ To gyue.

Do
Dono
Codcedo
Tribuo
Prebeo
Impendo
Confero
Presto
Largior

¶ To greue.

Grauo
Molesto
Sollicito
Uexo
Torqueo
Uro
Mordeo
Doleo
Coquo
Turbo
Crucio
Ango
Exango

¶ A gloton.

Epulo
Comedo
Gulo
Helluo
Ligurio
Mando
Edax
Panphagus
Comestor
Uorax

¶ To go ouer/or beyonde.

Transcendo
Transeo
Transilio
Supero
Exupero
Transgredior

¶ To go roũde aboute.

Circumeo
Lustro
Obeo
Obambulo
Circino
Ambio
Oberro
Giro

¶ A good tourne.

Beneficium
Meritum
Officium
Donum
Munus

Beneficentia
Humanitas

¶ Goodes or rychesse.

Bona
Diuitie
Opes
Fortune
Copie
Facultates
Res
Census
Gaza
Opulentia

¶ The grounde.

Terra
Humus
Solum
Tellus

¶ Gaynes or vantage.

Lucrum
Utilitas
Emolumentum
Fructus
Fenus

¶ The goute.

Arthesis
Arthetica passio
Morbꝰ articularis
Chiragra
Podagra

¶ Gentylnesse.

Humanitas
Benignitas
Facilitas
Micitas
Modestia

¶ A gyfte.

Donum
Munus
Premium
Beneficium
Liberalitas

¶ A grenne or snare

Laqueus
Pedica
Trica
Compes
Inuolucrum
Decipula
Tendicula
Uenabulum

¶ A graue.

Sepulcrum
Tumulus
Taphus
Mansoleus
Monumentum
Bustum
Loculi
Spelunca
Sarcophagus
Urna apud Ouidiũ.

¶ A gentylman.

Nobilis
Ingenuus
Liber
Generosus
Proceres
Clarus
Insignis gñe vel
Illustris natalibꝰ
Haud obscurus

¶ A gonne.

Tormentũ bellicũ.
Bombarda
Funda balearica.
Globus igneus
Globus sulphureus

¶ Grete/or myghty.

Magnus
Uastus
Ingens
Grandis
Ualidus
Uehemens
Immensus
Immanis
Fortis.

Synonyma de hac litera G & H.

¶Good or lucky.

Bonus
Bellus
Faustus
Felix
Fortunatus
Secundus
Dexter
Prosper
Incolumis
Probus
Commodus
Hauspicatus
Letus

¶Greuous/or paynfull.

Grauis
Molestus
Tediosus
Acerbus
Amarus
Odiosus
Onerosus
Intollerabilis
Aduersus
Dolorosus
Laboriosus
Erumnosus
Luctuosus
Luctifer
Dolorifer

¶Gladly.

Ultro
Sponte
Libens
Libenter
Cupide
Auide
Maxime
Spontanee
Uehementer

¶In good season.

Mature
Oportune
Tempestiue
In tempore
Ipso tempore
Per tempus

¶Gretely.

Ualde
Oppido
Admodum
Uehementer
Maxime
Obnixe
Impendio
Apprime
Plurimum
Magnopere
Summopere
Misere
Mirum in modū
Iterū atq3 iterū

¶To hye/or make haste.

Propero
Accelero
Maturo
Percurro
Festino

¶To hurte.

Noceo
Officio
Ledo
Offendo
Incommodo
Obsum

A hurte or a losse.

Damnum
Malum
Detrimentum
Incommodum
Dispendium
Jactura
Derogatio
Iniuria
Iniurium
Nocumentum
Lesio

¶Heuynesse/or sadnesse.

Dolor
Luctus
Egritudo
Tristicia
Erumna
Sollicitudo
Afflictio
Amaritudo

¶Heuen.

Celum
Olympus
Polus
Ether
Astra
Solum celeste
Regna supera
Stellifer axis
Paradisus
Campi elisij
Dyndima celi

¶Heuenly dwellers.

Dij
Diui
Celites
Superi
Celicole
Celigene

¶Hell.

Infernus
Inferi
Infera
Tartarus
Orcus
Erebus
Phlegeton
Acheron
Auernus
Styx
Cocytus
Barathrum
Regna plutonis
Inferne sedes
Infere sedes
Infernales sedes
Umbre tartaree
Inamabile regnū

¶A hous.

Domus
Domicilium
Edes
Casa
Edificium
Tectum
Mansio

¶A husbande.

Sponsus
Coniunx
Maritus
Uir

¶A hepe.

Cumulus
Aceruus
Congeries
Agger
Strues
Conglomeratio

¶Hell spyrytes.

Demones
Demonia
Manes
Lemures

¶Hunger.

Esuries
Esurigo
Esuritio
Inedia
Fames

¶Heuy.

Grauis
Grauidus
Ponderosus

¶Hye.

Altus
Editus
Excelsus
Precelsus
Aereus
Sublimis
Eminens
Procerus
Preruptus
Arduus
Ethereus
Superus
Supernus
Summus
Subifer

¶ Here after.

Post
Postes.
Posthac
In posterum
In futurum
Amodo
Posterius

¶ A horslytter.

Lectica
Hexaphoron

¶ To entyse.

Alliceo
Illiceo
Pelliceo
Prouoco
Lacesso
Suggero
Irrito
Inuito
Induco
Inesto

¶ To ioyne togyder.

Coniungo
Compingo
Conglutino
Compono
Condo
Connecto
Coapto

¶ Infeccyon.

Infectio
Contagio
Pestis
Corruptio
Lues
Erugo
Uenenum
Uirus

¶ Issue.

Propago
Progenies
Soboles
Proles
Liberi

¶ An Image.

Imago
Simulacrum
Simulamen
Statua
Signum
Effigies

An enchauntynge.

Incantatio
Pharmaceutria
Hecateia carmina
Uenena portētifera
Magica carmina
Carmina circea
Philtrum

¶ Inwarde partes of man.

Uitalia
Precordia
Uiscera
Exta
Penetralia
Intestina

¶ In the meane tyme.

Interea
Interim
Interea loci
Interea tpis

¶ In so moche.

Intantum
Adeo
Usqueadeo
Usqueo
Tanto
Eo

¶ An Inne.

Diuersorium
Hospitium
Tabernaculum

¶ To kepe in/or holde vnder.

Cohibeo
Coerceo
Domo
Freno
Supprimo
Contineo
Subiugo

¶ To knowe/or perceyue.

Scio
Nosco
Noui
Intelligo
Percipio
Calleo
Teneo
Sentio
Perspicio
Persentisco
Compertū habeo
Exploratū habeo
Perspicuum est
Certum est
Clarum est
In promptu est
Patet
Constat
Liquet
Haud ignoro
Non latet me
Non fugit me
Non preterit me
Non fallit me
Non ignarus sum
Non inscius sum
Nō imprudēs sum
Non nescius sum
Non incertus sum
Non dubius sum
Nō perplexus sum
Non dubium est
Non cognitum est
Non occultum est
Non ignotum est

¶ To kyll or slee.

Occido
Cedo
Perimo
Interimo
Neco
Interficio
Trucido
Macto
Iugulo
Extinguo
Extermino
Neci trado
Morti trado

¶ To kepe close.

Celo
Reticeo
Occulo
Occulto
Uelo
Abscondo
Recondo
Tego

¶ To kepe fro.

Arceo
Defendo
Prohibeo
Cohibeo
Coerceo
Fugo
Aufugo
Repello
Propulso
Abigo
Protego

¶ A kynsman.

Cognatus
Necessarius
Consanguineus
Contribulis

¶ A kytchyn.

Coquina
Culina
Popina

¶ To lyke or please.

Delectat
Iuuat
Libet
Oblectat

¶ To lacke.

Careo
Deficio
Uaco
Desum

Synonyma de hac litera L & M.

¶ To leue.

Linquo
Derelinquo
Destituo
Desero
Deficio
Dimitto

¶ To let passe.

Omitto
Pretereo
Pretermitto
Transeo
Taceo
Sileo
Reticeo
Supersedeo
Missum facio

¶ To lament.

Lamentor
Gemo
Plango
Suspiro
Ploro
Lachrymo
Ingemo
Ingemisco
Lugeo
Mereo
Eiulo
Fleo
Conqueror

¶ A lamentacyon.

Lamentum
Lamentatio
Gemitus
Suspirium
Planctus
Lachryme
Meror
Eiulatus
Luctus
Dolor
Querimonium
Threni

¶ Lykenesse.

Similitudo
Imago
Species
Forma
Facies
Uultus
Effigies
Exemplar

¶ Layte/or lyghtnynge.

Fulmen
Fulgur
Ignis
Trisidus
Trisulcus

¶ Lowe.

Imus
Humilis
Depressus
Profundus
Altus
Summissus
Infimus
Demissus
Suppressus
Depressus

¶ Lecherous.

Luxuriosus
Libidinosus
Mulierosus
Impudicus
Lasciuus
Mollis
Spurcus
Illecebrosus
Lubricus
Uenereus
Mechus
Ganeo
Salax
Sardanapalus

¶ Last or hyndermest.

Extremus
Postremus
Supremus]
Ultimus
Nouissimus

¶ Lyberall.

Liberalis
Largus
Munificus
Benignus
Benificus
Dapsilis

¶ Lerned.

Doctus
Expertus
Literatus
Eruditus
Peritus

¶ Lene.

Macer
Macilentus
Tenuis
Ieiunus
Male pinguis

¶ To make of/or cherysshe.

Foueo
Amplector
Complector
Magnifacio
Charũ habeo
Magnipendo
Indulgeo

¶ To may/or can.

Possum
Ualeo
Queo
Licet
Potestas
Facultas est vel
Copia datur.
Libertas
Phas
In manibus est
Penes me est
Sum compos
Sum potis
In me restat

¶ To make.

Facio
Reddo
Efficio
Conficio

¶ To note or marke

Noto
Annoto
Aduerto.
Animaduerto.

¶ To amende/or correcte.

Emendo
Corrigo
Castigo
Resartio

¶ To mesure or rule

Mensuro
Moderor
Tempero
Metior
Contineo
Cohibeo
Freno
Rego
Comprimo

¶ To mocke or scorne.

Illudo
Irrideo
Eludo
Derideo
Subsanno
Rideo
Ludificor
Cachinno

¶ To moue/prouoke/or styre.

Moueo
Prouoco
Lacesso
Stimulo
Instimulo
Extimulo
Irrito
Incendo
Inflammo
Inuito
Urgeo

Instigo
Acuo
Exacuo
Incito
Suadeo
Consulo
Adhortor

To moder or mesure.

Moderor
Tempero
Contineo
Cohibeo
Coerceo
Compesco
Freno
Reprimo
Restringo

¶ It is metely.

Equum est
Iustum est
Dignum est
Consentaneū est.
Rectum est
Decet
Conuenit
Congruit
Expedit
Oportet
Postulat res
Expetit res
Exigit res
Desyderat res
Exposcit res

¶ A marke/or an ende.

Meta
Limes
Finis
Terminus

A maryage/or a weddynge.

Nuptie
Connubium
Matrimonium
Coniugium
Hymeneus
Tede iugales

¶ Meet.

Cibus
Cibaria
Dapes
Edulium
Obsonium
Alimentum
Alimonia
Epule
Refectio
Penus
Uictus
Uiaticum
Cōmeatus

A mayde seruaūt.

Ancilla
Famula
Serua
Pedissequa
Adolescentula
Uirguncula

A mocke or a scorne.

Risus
Derisio
Illusio
Ludibrium
Irrisio
Derisus
Sanna
Cachinnus
Ridiculum
Subsannatio

Marchaundyse

Merces
Mercimonium
Commercium

¶ A messynger

Nuncius
Internuncius
Tabellarius
Tabellio
Serulus

¶ A mother.

Mater
Genitrix
Parens.

¶ Mery.

Letus
Letabundus
Iocundus
Hylaris
Epule

¶ Manyfolde.

Multiplex
Multipharius
Multiformis
Multimodus
Multigenus

¶ Mournynge.

Luctuosus
Luctisonus
Mestus
Luctifer
Dolorifer
Lamentabilis
Lachrymabilis
Lugubris
Gemibundus
Querulus
Lachrymosus

Madde or wode.

Amens
Demens
Insanus
Furiosus
Rabidus
Uesanus
Lunaticus
Freneticus
Demoniacus
Limphaticus
Mente captus
Mentis inops

¶ Many.

Multi
Frequentes
Complures
Crebri

A nygarde.

Auarus
Tenax
Durus
Difficilis
Illiberalis
Aridus

¶ An owle.

Bubo
Noctua
Ulula
Strix
Nyctimene
Lucifuga
Auis feralis
Auis funesta
Ascalaphus
Auis dira

¶ A nette.

Rete
Cassis
Linum

¶ A noyse.

Sonitus
Sonus
Strepitus
Clamor
Fragor
Murmur
Stridor
Fremitus
Clangor

¶ An oxe.

Bos
Iuuencus
Taurus
Bubulcus

¶ A neybur.

Proximus
Propinquus
Uicinus
Conuicaneus

¶ Nyghe or by.

Uicinus

Synonyma de his literis N, O, & P.

Propinquus
Finitimus
Conterminus
Contiguus
Confinis
Coniunctus

¶ Newe.

Nouus
Nouicius
Nouellus
Nuperus
Neotericus
Recens

¶ Naturall.

Naturalis
Innatus
Ingenitus
Insitus
Natiuus
Ingeneratus
Genitiuus
Hereditarius

Not with stādyng.

Tamen
Attamen
Ueruntamē
Nihilominus
Nihilosecius

¶ To obey.

Obedio
Pareo
Obtempero
Ausculto
Obsequor

To ord[illegible] or set in ordre.

Ordino
Digero
Instruo
Dispono
Dirigo
Constituo
Instituo
Colloco

To ouerse or guse.

Recognosco
Recenseo
Pernosco

¶ Oportunyte/or leiser

Oportunitas
Tempus
Otium
Locus
Facultas
Copia
Potestas
Maturitas

¶ Opynyon.

Opinio
Sententia
Iudicium
Coniectura

¶ Oyle.

Oleum
Oliuum
Palladie
Latices

¶ Olde tyme.

Antiquus
Priscus
Uetus
Uetustus
Ueteranus
Pristinus
Prior

Obstynate or styffe.

Obstinatus
Durus
Rigidus
Difficilis
Pertinax
Obduratus

¶ Other.

Alius
Alienus
Reliquus

Cetera

¶ An oore.

Remus
Remigis
remigium

¶ Only.

Tantum
Dūtaxat
Solum
Solūmodo
Demum

¶ Ofte tymes.

Sepe
Sepenumero
Sepius
Crebro
Frequenter
Multotiens

¶ In olde tyme.

Olim
Iam olim
Iam pridem
Antiquitus
Apud priscos
Apud maiores
Apud seculū prius
Apud antiquos
Apud veteres

¶ Other wyse.

Aliter
Aliorsum
Secus
Secius
Alio modo
Alio pacto
Alia ratione
Alia lege.
Alieno more
Aliis artibus

¶ To pacyfye.

Pacor
Placor
Pacificor
Mulceo

Mitigo
Mollio
Sedo
Lenio.
Restingo

¶ To punysshe.

Punio
Castigo
Corrigo
Uindico
Ulciscor
Affligo
Torqueo
Animaduerto
Mulcto
Crucio

¶ A punysshemēt.

Pena
Supplicium
Castigatio
Mulcta
Ultio
Uindicta
Animaduersio
Tormentum
Cruciatus

¶ To plucke oute.

Euello
Extirpo
Eradico
Eruo

¶ To pardon.

Parco
Ignosco
Dimitto
Ueniam do.
Remitto
Indulgeo

¶ To put out.

Expello
Excludo
Eiceo
Eiicio
Extrudo.
Excutio
Exigo.

¶ To profet/or be good for.

Prosum
Proficio
Conduco
Commodo
Confero
Expedit
Interest

To publysshe.

Publico
Promulgo
Diuulgo
Differo
Predico
Manifesto
Spergo
Palam fero
vel facio.
In lucem pfero.

To perceyue or vnderstande.

Percipio
Intelligo
Comperio
Inuenio
Perspicio
Cognosco
Accipio
Audio
Uideo
Compertū habeo
Exploratū habeo
Perspicuū ē mihi.
Spectatū est mihi
Exploratū est mihi.
Expertū est mihi
In promptu est

To praye

Oro
Obsecro
Queso
Supplico
Imploro
Interpello
Intercedo
Precor
Obtestor

To plucke asondre.

Duello
Dirimo
Dissoluo
Distraho

To parte or distrybute.

Distribuo
Impertio
Partior

To prophecy.

Cano
Diuino
Predico
Presagio
Uaticinor
Auguror
Ariolor
Prophetor

A prophecye.

Uaticinium
Oraculum
Presagium
Augurium
Fatum
Arcanum
Sortes faticine.
Tripodes
Cortina
Prophetia

To promesse.

Promitto
Spondeo
Recipio
Iuro
Fidem do
Confirmo
Polliceor

Pouerte/or nede.

Penuria
Inopia
Paupertas
Egestas
Indigentia
Pauperies

Prolongacyon.

Prolongatio
Prolixitas
Profusitas
Protelatio

Pensyfnesse/or sadnesse.

Anxietas
Angor
Sollicitudo
Egritudo
Tristitia
Mesticia
Dolor
Grauitas
Luctus

A progenye or a kynred

Progenies
Prosapia
Propago
Stirps
Cognatio
Genus
Tribus
Parentela
Sanguis
Origo
Consanguinitas
Domus
Familia
Generatio
Semmen
Radix
Genealogia

¶ A pryson.

Carcer
Carceratio
Ergastulum
Claustrum

A proctor/or attorney.

Procurator
Aduocatus
Patronus
Defensor
Orator

Tutor

¶ A purpose/or entent.

Institutum
Inceptum
Prepositum
Conatus
Uoluntas
Expectatio
Animus

A ploughman.

Arator
Colonus
Agricola
Rusticola
Rusticus
Cultor

¶ Poyson.

Uenenum
Intoxicum
Aconitum.
Uirus

A pleasure/or commodyte.

Commoditas
Cōmodum
Amenitas
Oblectamen
Oblectamentū
Delectamentū
Delectatio
Oblectatio

A prouocacyon

Prouocatio
Irritamen
Irritamentum
Irritatio
Incitatio
Incitabulum
Incentiuum
Instigatio
Illecebre

A parler or preuy chambre.

Conclaue
Cenaculum

Synonyma de his literis P, Q, & R.

Penates
Penetrale
Thalamus
Domus interior

A propte.

Fultrum
Sustentaculum
Tibicen
Columna

A promesse.

Pactum
Promissio
Promissum
Fides
Conuentio
Pactio
Pollicitum
Pollicitatio
Votum
Fedus
Iuramentum
Iusiurandum

Profitable.

Vtilis
Cōmodus
Frugalis
Frugifer
Frugi

Pleasaunte.

Gratus
Iocundus
Amenus
Suauis
Placidus
Acceptus
Dulcis
Delectabilis
Delicatus
Voluptuosus
Lautus

Poore or nedy.

Pauper
Indigens
Indigus
Inops
Egenus

Ignobilis
Inglorius
Plebeius
Egens

Prowde or arrogant.

Superbus
Arrogans
Elatus
Tumidus
Insolens
Inflatus
Ambitiosus
Iactabundus
Gloriosus
Pomposus
Imperiosus
Superciliosus
Criticus
Fastidiosus
Vultuosus
Tetricus

To quake or tremble.

Quatior
Tremo
Tremisco
Trepido
Concutior

To quensche.

Extingo
Restingo
Refrigero

Quakynge.

Tremens
Tremebundus
Tremulus
Trepidus
Tremiscens

To rewarde.

Dono
Munero
Remunero
Premior

To rule.

Rego
Guberno
Impero
Freno
Dominor

To restore.

Restituo
Reddo
Retribuo
Rependo
Refero
Redimo

To rydde out.

Libero
Soluo
Eripio
Eruo
Dissoluo
Euoluo
Extraho
Eximo
Expedio
Educo
Absoluo
Redimo

To remayne.

Maneo
Supero
Resto
Supersum
Relinquor
Residuum est
Reliquum est

To refresshe.

Recreo
Reficio
Refoueo
Refocillo
Refrigero
Confirmo
Releuo
Resartio
Restauro
Viuifico

To refuse.

Refugio
Recuso
Repello
Reiicio
Repudio
Renuntio
Renuo
Abnuo
Repugno
Denego
Refuto
Respuo

To renewe.

Renouo
Restauro
Reparo
Reficio
Redintegro
Resartio

To remembre.

Recordor
Reminiscor
Memini
Memoria tenere.
Memoria ꝯplector.
Mente repono.
Memorie ꝯmendo.
Sum memor

Reste/ease/or peace

Otium
Otiatio
Quies
Requies
Quietudo
Tranquillitas
Placatio
Pax
Portus

Rentes or prouent.

Redditus
Fructus
Prouentus
Emolimentū
Vectigal

A rucke or a hepe.

Synonyma de his literis P, Q, & R.

Congeries
Cumulus
Aceruus
Agger
Moles
Globus
Strues
Strages

A rebuke.

Probrum
Opprobrium
Dedecus
Turpitudo
Improperium
Ignominia
Uituperium
Infamia
Nota
Crimen
Labes
Macula

Rough or austere.

Austerus
Rigidus
Seuerus
Asper
Seuus
Intolerabilis
Acerbus
Morosus
Iracundus

Rude/rustical/or vplondisshe.

Rudis
Rusticus
Agrestis
Rusticanus
Immoratus
Ineptus
Iners
Indoctus

Reed.

Rubeus
Ruber
Rubellus
Rubicundus
Rufus
Purpureus
Roseus
Lutheus

Rough as a berde.

Hirsutus
Pilosus
Numerosus
Copiosus

Ryche.

Diues
Opulentus
Dis
Abundans
Copiosus
Locuples

To sacrifyce.

Scrifico
Immolo
Libo
Lito
Adoleo
Placo
Offero
Pio
Macto hostiam
Dico hostiam
Cedo hostiam

A sacrifyce.

Sacrificium
Immolatio
Libamen
Litamen
Oblatio
Holocaustum
Hostia
Uictima
Piacula
Sacra
Res diuina
Cultura diuina
Cultus diuinus
Honor diuinus.

To shon/auoyde or escape.

Uito
Deuito
Declino
Deflecto
Euado
Effugio
Subterfugio
Elabor

To be ashamed.

Erubeo
Erubesco
Uereandor
Confundor
Pudet
Piget

To suffre.

Suffero
Patior
Perpetior
Sustineo
Tollero
Perfero
Fero

To seke or enquyre.

Quero
Inquiro
Exquiro
Perquiro
Exploro
Inuestigo
Indago
Rimor
Scrutor

To shake.

Uibro
Quatio
Concutio
Crispo
Contorqueo

To subdue/or ouercome.

Subdo
Subigo
Uinco
Debello
Expugno
Supero
Subiugo
Prosterno
Confundo
Conculco
Contundo
Contero
Euerto
Subuerto
Domo
Freno
Calco

To stomble/or styppe.

Titubo
Uacillo
Labo
Labasco
Nuto
Erro.

To set vpon.

Aggredior
Congredior
Contendo
Concerto
Confligo
Concurro
Incesso
Adorior
Inuado
Insilio
Insulto.

To tary or pause

Intermitto
Intercipio
Interrumpo
Cesso
Desino
Desisto
Moror
Maneo
Hereo
Sisto
Omitto

To stoppe.

Obturo
Obstruo
Oppilo

Synonyma de hac litera S.

¶ To se/or to beholde.

Uideo
Cerno
Aspicio
Conspicio
Inspicio
Intueor
Speculor
Contemplor
Aduerto
Animaduerto

To scattre asōdre.

Dispulo
Dis[illegible]cio
Dissipo
Dispergo
Diffundo
Disturbo
Differo

¶ Strengthe/or power.

Robur
Fortitudo
Uis
Potentia
Uires
Potestas

Strong/or bygge.

Robustus
Fortis
Ualidus
Firmus
Potens
Uigorosus
Lacertosus
Neruosus

A sygne or a tokē.

Signum
Iudicium
Argumentum
Portentum
Presagium
Prognosticatio
Ostentum
Monstrum
Augurium
Auspicium

¶ Sande.

Arena
Saburra
Sabulum

¶ A surety.

Sponsor
Obses
Uas
Fideiussor

¶ Scantnesse/or penurye.

Penuria
Egestas
Inopia
Raritas
Caritas
Indigentia
Defectus
Carentia
Sterilitas

¶ A shyppe.

Nauis
Nauigium
Carina
Rates
Puppis
Puppula
Biremes
Triremes
Cimba
Classis

¶ A shyrte.

Subucula
Interula
Interior vestis
Linea vestis

¶ A space.

Spacium
Interuallum
Intercapedo
Distantia

¶ A speche.

Sermo
Ideoma
Lingua
Loquela
Famen

¶ A schole.

Schola.
Gymnasium
Ludus literarius

¶ The see.

Mare
Equor
Pelagus
Pontus
Fretum
Salum
Oceanum
Amphitrite
Thetis
Doris
Gurges immēsus
Circūfluus humor

¶ Shepe.

Oues
Lanigerū pecus
Balantū grex
Bidentes

Statelynesshe/or pryde.

Superbia
Fastus
Fastidium
Arrogantia
Ambitio
Tumor
Supercilium

¶ To be stately.

Superbio
Ambio
Fastidio
Arrogo

¶ A swerde.

Gladius
Ensis
Mucro
Rumphea
Spata

¶ Slowth.

Pigrities
Pigritudo
Ignauia
Secordia
Tarditas
Desidia
Segnitia
Torpedo
Torpor
Inertia
Accidia
Remissio
Remissitudo
Incuria
Negligentia

¶ A seruaunt.

Seruus
Famulus
Assecla
Mancipium
Minister
Pedissequus
Comes

¶ A sete/or stole.

Sedes
Sedile
Solium
Cathedra
Hemycyclus
Exedra
Thronus
Tribunal iudicis.

A serpent

Serpens
Uipera
Anguis
Hydra
Coluber
Echidus

¶ The sonne.

Sol
Titan
Hyperion
Hyperionenatus
Phebus
Apollo

¶ Syngler/or speciall.

Singularis
Precipuus
Maximus
Summus
Eximius
Unicus
Primus
Potissimus

¶ Stubburne.

Rigidus
Proteruus
Indomitus
Infrenis
Effrenatus

Stable or cõstant.

Stabilis
Constans
Firmus
Fixus
Immotus
Immobilis
Immutabilis
Solidus

¶ Asturne.

Clauus
Subnaculũ puppis.

¶ Safe or sounde

Sospes
Incolumis
Sanus
Saluus
Integer
Tutus
Ualens
Securus

¶ Styll.

Tacitus
Quietus
Placidus
Silens

¶ Suche maner.

Talis
Huiusmodi
Huiuscemodi
Istiusmodi
Illiusmodi
Similis
Einsmodi
Is ea id.

¶ Slowe or slacke

Piger
Ignauus
Deses
Secors
Tardus
Segnis
Torpens
Torpidus
Desidiosus
Grauis
Remissus
Iners
Accidiosus

¶ Stynkynge.

Olens
Olidus
Fetidus
Fetens
Fetulentus
Graueolens
Putidus
Putridus
Flaccidus.

In season or i tyme.

In tempore
Ipso tempore
Tempestiue
Mature
Oportune
Per tempus
Auspicato
Fausto sydere

Secundis auibus

Synglarly/or a sondre.

Singulatim
Priuatim
Diuisim
Seorsum
Separatim
Seiunctim

¶ Styll/or contynuall.

Assidue
Continue
Jugiter
Perpetuo
Perenne

¶ Softely.

Sensim
Paulatim
Lente
Peditentim

¶ Sodenly.

Subito
Subitanee
Repente
Raptim
Improuise
Inopinate

¶ Somtyme.

Aliquando
Interdum
Quandoqȝ
Nonnunqȝ
Alicubi

¶ To truste.
Fido
Confido
Credo
Fidem habeo
Fretus sum.

¶ To take fro.

Aufero

Adimo
Demo
Eripio
Eximo
Dirimo
Diripio
Surripio
Preripio
Subduco
Sublego
Priuo
Spolio
Fraudo
Expolio
Orbo
Uiduo
Sustollo
Detraho
Subtraho
Extorqueo
Detorqueo
Furor
Predor

To teche or enforme

Doceo
Edoceo
Erudio
Instruo
Instituo
Imbuo
Educo
Dogmatizo
Cathecizo

To thynke or iudge

Iudico
Censeo
Puto
Estimo
Existimo
Coniicio
Coniicito
Coniecturo
Coniecturã facio.
Cogito
Autumo
Duco
Credo
Arbitror
Reor
Suspicor

¶ To tary.

Moror
Maneo
Cesso
Resto
Resisto
Restito
Sisto gradum
Opperior
Prestolor
Cunctor
Expecto.

Thre yeres.

Triennium
Trieteris
Triennis
Triēnal' int̄capedo.
Trieterica

A thefe.

Fur
Latro
Predo
Raptor
Predator
Pirata

A toppe

Culmen
Cacumen
Fastigium
Uertex
Summitas
Sublimitas
Altitudo
Specula
Juga montis

A temple/or a chyrche

Templum
Delubrum
Basilica
Phanum
Edes sacra
Tabernaculum
Sacellum

¶ A token

Monumentum
Intersignium

To understande.

Intelligo
Accipio
Percipio
Calleo
Teneo
Habeo
Capio
Sapio
Cognosco

To worshyppe.

Honoro
Adoro
Colo
Reuereor
Magnifico
Celebro
Obseruo
Prosequor honore
Afficio honore

To wandre/or streue.

Erro
Palo
Discurso
Uagor
Spacior
Lustro.

To be wood.

Seuio
Furio
Insanio
Excandesco
Bacchor

Uyctory.

Uictoria
Palma
Tropheum
Triumphus
Superior manus

worshyppe or honoure.

Honor
Decus
Ornamentum
Splendor
Dignitas
Gloria
Laus
Amplitudo
Fama
Claritas
Claritudo

A wysarde.

Augur
Aruspex
Ariolus
Diuinator
Presagus
Sortilegus
Astrologus
Magus
Magicus
Genethliacus
Phitonista
Necromanticus
Pyromanticus
Hydromanticus

wheyte.

Triticum
Ceres rubicunda

watche.

Uigilie
Excubie
Custodia nocturna

wages or heyre.

Merces
Meritum
Debitum
Stipendium

A verse.

Uersus
Carmen
Metrum
Numerus
Modus
Modulus

Camena
Musa

¶ Wyne.

Uinum
Merum
Nectar
Bacchus
Lieus

A waye.

Uia
Iter
Callis
Semita
Uestigium
Trames
Limes
Orbita

water.

Aqua
Unda
Limpha
Latex
Humor

woodnesse/or madnesse

Insania
Seuitia
Furor
Dementia
Amentia
Rabies
Frenesis.

wery.

Fessus
Defessus
Lassus
Fatigatus
Lassatus
Uictus
Fractis viribus.

Unlyke or dyuerse.

Dissimilis
Dispar
Discors

Dissentaneus
Uarius
Discrepans
Contrarius
Repugnans
Differens
Distinctus
Discretus
Dissonus
Absonus
Alienus
Alius

¶ Uttermost.

Ultimus
Extimus
Extremus
Penitissimus

¶ Well spoken.

Facundus
Facetus
Eloquens
Lepidus
Festiuus

¶ Wyse or wytty.

Sapiens
Ingeniosus
Sagax
Prudens
Uigilans
Doctus
Solers
Acutus
Prouidus
Cautus
Disertus
Subtilis
Perspicax

¶ Whyte.

Albus
Candens
Candidus
Candidulus
Candidatus
Lacteus
Eburneus
Niueus
Argenteus
Gypsatus

¶ A wodde.

Sylua
Lucus
Nemus
Saltus

¶ Weyke or feble.

Debilis
Mollis
Inualidus
Imbellis
Eneruis
Effeminatus
Exilis
Exiguus
Languidus
Lentus
Uictus

without or voyde.

Uacuus
Inanis
Expers
Immunis
Orbus
Uiduus
Uiduatus
Uaciatus

vnlerned or ignorãt.

Indoctus
Ignarus
Imperitus
Illiteratus
Rudis
Sciolus
Insciens

Uayne or trãsytory.

Uanus
Fragilis
Fluxus
Caducus
Umbratilis
Momentaneus

wherfore or why.

Quamobrem
Quare
Quapropter
Qua de re
Quorsum
Qua ratione
Cur

¶ In vayne.

Inanum
Incassum
Frustra
Nequicꝙ
Inaniter

¶ Unto.

Quousꝙ
Quoad
Quoadusꝙ
Quoadeius
Donec
Dum

¶ Without.

Sine
Absꝙ
Extra
Preter

¶ Utterly.

Prorsus
Funditus
Stirpitus
Radicitus
Medullitus
Omnino

¶ Noia Jouis.

Juppiter
Hammon corniger
Panompheus
Diespiter
Altitonans
Pater omnpo
Magnitonans
Saturnius
Dodoneus
Ceneus
Summus deorũ
Rector olympi
Rex superũ
Ethereus princeps

Noia Junonis.

Juno
Saturnia
Lucina
Regina deum
Jouis coniunx
Pronuba Juno

¶ Noia Neptuni.

Neptunus
Deus maris
Pelagi rector
Tridentifer rex

¶ Noia Apollinis.

Apollo
Phebus
Pean
Delius
Arcitenens
Dindymeus
Latoius
Latonigena
Delphicus
Tymbreus
Clarius
Patareius heros.
Latoides
Pithius
Sminthius
Hecatebeletes
Deus oraculi
Cynthius
Chrysocomus
Loxias
Phaneta
Argenetes
Licyus

Dea venationis.

Dyana
Phebe
Cynthia
Dictynna
Delia
Triuia
Latonia
Phebi soror
Uenatrix dea
Jaculatrix dea
Latonigena

¶ Deus vini.

Synonyma deorum & dearum.

Bacchus
Liber
Lieus
Bromius
Ignigena
Bimater
Dionysius
Iacchus
Iterum satus
Bis satus
Nyseus
Thyoneus
Leneus
Nicteleus
Genialis
Consitor uve
Indetonsus
Eleleus parens
Laccus
Euan
Euhyus
Bassareus
Proles semeleia
Racemifer
Thirsiger

Deus belli.

Mars
Furor impius
Belliger
Bellipotens
heros
Gradiuus

Dea belli

Bellona
Pallas
Enyo
Bellica virgo
Metuenda
virago
Tritonia
Bellipotens dea
Belligera dea
Armigera dea
Bellatrix
Minerua
Tritonia

Apollinis mater.

Latona
Titanis/idos.
Titania

Filia terre
Dea gemellipera

Deus inferni

Pluto
Dis ditis
Imus tyrannus
Inferni tyrannus
Umbrarum rex
Tartareus rex

Dea inferni

Proserpina
hecate
Filia Cereris
Persephones
Regina erebi
Plutoni cōiunx
Persei filia
Dea triformis
hecate triceps

¶ Sōniorꝝ deus.

Morpheus
Icelos
Panthasos
Phobetor

Deus amoris

Cupido
Puer pharetratus
Cecus amor
Ignis indomitus
Cypria proles
Ueneris natus
Alatus deus

Dea amoris

Uenus
Aphrodite
Aphrodisia
Paphia
Cypria
Cyprigena
Cytherea
Erycina
Dionea
Acidalia
Guidia
Mater libidinū
Mater amorum

¶ Dea frugum

Ceres
Tesmophora
Ops
Cybele
Saturni cōiunx
Berecynthia
Bona dea
Mater deum
Mater Eleusina

Dea fortune

Rhamnusia
Nemesis
Dea ceca
Rhamnusis/idos.
Tyche
Norcia dea
Dea instabilis
Dea bifrons
Sors

¶ Deus ignis

Uulcanus
Mulciber
Lemnius
Iunonia proles
Faber Iouis
Iunonigena

Deus portuum

Portunus
Palemon
Athamantiades
Melicerta

Dea maris

Thetis
Amphitrite
Doris
Nereis/idos.

Deorū nuncius.

Mercurius
Atlantides
Cillenius
Cyllenides
hermes
Maia natus
Alipes deus
Ioue natus
Deus ales
Caducifer
Atlantis nepos
Pleiones nepos
Deorꝝ interpres
Pacifer ales

Ianitor inferni

Cerberus
Mōstrum triforme
Canis echydneus
Canis stygius

Iudices inferni

Eacus
Radamanthus
Minos

Dee fatales

Parce
Fatidice dee.
Faticine sorores
Dee faticane
Dee triplices fati

¶ Parcarū nōia.

Clotho
Lachesis
Atropos

Furie infernales.

Eumenides
Acherontis nate.
Nocte genite.
Uiperee sorores
Anguicome sorores
Penarꝝ dee triplices

Furiarū nomina.

Alecto
Tisiphone
Megera

Deus uentorum.

Eolus
hyppotades
hyppoti nepos
Nimborū rector.

Synonyma gratiarum nympharum.

¶Nomina harpiarũ neptuni & terre filiarum.
Aello
Occipite
Celeno

¶Tres gratie.

Charites
Acidalie sorores
Orchomenii dee triplices.

¶Nomina gratiarũ.

Aglaia
Thalia
Pasithea vel euphrosyne.

¶Dea aurora.

Matuta
Pallantias
Leuchotoa

Panopea
Inoo/noos.
Bacchi nutrix
Tithoni coniunx.

¶Deus pastorum.

Pan
Semicaper deus
Arcadicus deus

¶Deus hortorũ.

Priapus
Hellespõtiacus deus.

¶Nuncia Junonis.

Iris
Thaumantias
Thaumãtis proles
Thaumãtea virgo
Pluuius arcus

¶Dea florum.

Pale

¶Dee vel nymphe syluarum

Dryades
Hamadriades

Dee siue nymphe virgultorum.

Napee

Dee siue nymphe montium.

Oreades

Dee siue nymphe fontiũ & fluuiorum.

Naides

Dee siue nymphe marine.

Oceanitides
Nerine
Nerides

Musarũ synonyma.

Mnemosynides
Mnemosines propago
Parnassides
Heliconiades
Castalides
Aonides
Pierides
Thespiades
Pegasides
Hyppocrinides
Libethrides
Pimpleides
Meonides
Cytheriades
Phebiades
Aganippides
Permessides
Cephisides
Camene

¶Nouem musarũ noĩa/& earũ inuenta.

Clio	historias	
Euterpe	tibias	
Thalia	comedias	
Melpomene	tragedias	
Therpsicore	psalterium	inuenit.
Eratho	geometriam	
Polyhymnia	rhetoricam	
Urania	astrologiam	
Calliope	Literas	

¶Publij Virgilij Maronis de musarum inuẽtis.

Clio gesta canit transactis tempora reddit
Melpomene tragico proclamat mesta beatu.
Comica lasciuo gaudet sermone Thalia.
Dulciloquis calamos Euterpe flatibus vrget.
Therpsicore affectus citharis mouet, imperat, auget.
Plectra gerens Eratho saltat pede carmine vultu.
Carmina Calliope libris heroica mandat.
Vrania poli motus scrutatur & astra.
Signat cuncta manu loquiturq; polymnia gestu.

¶ Hesiodus in sua theogonia musas a Ioue esse creatas ait ex Mnemosyne .i. memoria. Nouē enī noctes cū illa in Pierio monte ōcubuisse fertur. Hinc nouē genite sunt muse/q̄ a mōte ipso Pierides vocant. De musarū noibus sic asserit Theodorus.

¶ Clio dr̄ a cleos grece: qr poete ex laudibus quas alijs tribuūt/ ⁊ sibi et ipsis gloriam vendicant.

¶ Melpomene a cantus suauitate. Melpo enī grece/cāto latine sigt: q auditores cantus suauitate delectantur.

¶ Thalia a florendo. Thalein grece: florere vel germinare latine sigt: q poetarum nomina semper floreant celebrata.

¶ Euterpe a volūtate. Euterpein enī grece/delectare latine sigt: q poete ex bonis que ex illa doctrina proueniunt non mediocrem voluptatem capiunt.

¶ Terpsicore a delectandis choreis. qr Phebus musarū choreis delectatur.

¶ Eratho ab amore: qr poete suo carmine amabiles reddantur.

¶ Calliope a bonitate vocis. qr poete pulcra voce concinunt.

¶ Urania a celestiū rerū cantu: vel cātus diuinitate. Uranon enim grece/latine celum sigt: q poete de celestibus cantant.

¶ Polymnia siue (vt alij censent) Polyhymnia a multitudine laudis vel carminis eo q poete magnam laudem consequuntur ex canendo.

¶ Musa vocabulum est grecū ⁊ latine sigt cantū. vnde musice appellata est scientia de ratione canendi. Hinc poete musas finxerūt esse deas q̄ musice ⁊ poetis preessent. Et sm diuersa loca que incoluisse dicuntur/diuersa sortiuntur agnomina.

Synonyma heroum ⁊ heroinarum.

Hercules

Alcides
Amphitrioniades
Tyrynthius
Aonius heros
Thebanus heros
Clauifer heros
Oetheus heros
Proles Iouis

¶ Perseus.

Abantiades
Acrisioniades
Daneius heros
Inachides

Iason

Esonides
Pegaseius heros
Iolciacus heros

Theseus

Egides
Cecropides
Neptunius heros

Pyrothous

Ixionis proles
Ixionides
Ixione natus

¶ Achilles.

Pelides
Eacides
Thetide satus
Emonius heros
Larisseus heros
Thessalicus heros
Phithius heros

¶ Diomedes.

Titides
Oenides
Etolius heros

Patroclus

Menetiades
Menetia proles

¶ Eneas.

Anchisiades
Cythereius heros
Eneas penatiger

¶ Hector

Priamides
Priameius heros

Priamus

Laomedontiades

¶ Paris.

Alexander
Pastor ideus
Adulter ideus
Helene raptor.

¶ Ulyxes.

Laertiades
Itacus
Dulichius
Laertius heros

Palamedes

Naupliades
Naupleia proles

¶ Aiax

Thelamoniades
Thelamone satus
Thelamonius heros

Pyrrhus

Neoptolemus
Achilleius heros
Achilleides

Menelaus
Atrides maior.

Agamemnon
Atrides minor.

Hippolitus

Thesides
Theseius heros.

¶ Meleager.

Oenides
Calidonius heros
Oeneius heros

Oeneius

Rex calidonius
Parthaone natus

Ganimedus

Puer phrygius
Puer ideus

Synonyma heroum & heroinarum.

Pincerna Iouis

Cadmus
Agenorides
Agenore natus
Sidonius hospes
Antoneius heros

Ericthonius
Stirps lemniaca.

Pentheus
Echionides
Echione natus
Aganeia proles

Alexander magnus
Pelleus heros

Romulus
Rome conditor
Quirinus

Nestor
Pylius
Nelides
Neleius heros

Castor ⁊ pollux
Ledei fratres
Tyndaride gemini
Fratres Helene
Sydus amycleũ

Chiron
Philirides
Phillirius heros
Centaurus
Semifer
Monstrũ biforme
Sagittarius
Emonius arcus

Arcas
Arctophilax
Cynosura
Boetes
Arcturus
Ursa minor

Ariadna
Gnosia stella
Stella corone
Bacchi coniunx

Erythonius

Ophiulcus
Anguitenens
Serpentarius
Hedorũ sydus

Calisto
Elice
Parrhasis
Ursa maior
Nonacrina virgo
Lycaonyas

Atlantides
Pleiades
Uergiliades
Hiperides

Atlas celifer
Iapetionides

Gigantes
Centimani
Cyclopes
Emei fratres

Dido
Elissa
Agenoris
Agenore nata
Sidonis
Phenissa
Tyria
Sichei coniunx

Daphne
Peneis
Peneia virgo

Io
Inachis
Inachi proles
Phoronis
Bos pellex

Circe
Filia solis
Phasis/idos
Titanis/idos.

Medusa
Phorcynis/idos
Phorcis/idos.
Mr equi volucris

Echo
Uox resona

Nympha vocalis

Arachne
Minois
Minoia proles.

Phedra
Pasipheia
Pasiphes filia

Phaetõtis sorores
Phaetontiades
Heliades

Phaeton
Clymeneia proles

Salmacis
Semiuir
Semimas
Proles biformis
Hermophroditus

Helle
Nepheleis
Athamantias

Athamas
Eolides

Amalthea
Olenia
Capra
Sydus capricorni
Olenium pecus
Hedi

Leucothoe
Orchamis
Arbor thurifera

Europa
Agenore nata

Coronis
Coronei proles

Antilochus
Nestorides
Nestore natus

Nestor
Pylius senex

Philoctetes
Peantiades

Peante satus
Alcide comes

Mydas
Berecynthiꝰ heros

Demophoon
Thesides
Thesei filius

Prothesilaus
Hiphiclades
Philaceius heros
Philaceides heros
Hiphiclinatus

Penelope
Icaris
Coniunx Ulyssis
Icari filia

Phyllis
Lycurgus
Lycurgi filia

Hyppodamia
Briseis
Lirnesia virgo

Oenone
Pegasis

Cassandra
Priamis
Priameia virgo

Helena
Tyndaris
Ledea
Menelai vxor

Hero
Sesta puella

Andromeda
Cepheis/idos.
Cepheia virgo

Hypmestra
Danais
Danai filia

Leander
Abidenus

Tantalus

Synonyma proprioꝝ locorũ & gentiliũ.

Pater Pelopis

Sysiphus
Eolides
Istimne predo

Cauace
Eolis
Eoli filia

Laodomia
Achastis
Achasti filia

Meduse caput
Gorgon
Monstrũ vipereũ
Sarificus vultus
Anguiferũ caput
Colubriferũ caput
Gorgoneũ caput
Anguicoma ora
Squãmigera ora
Crinita ora
Medusea ora

¶ Synonyma p(ro)priorũ locorum.

Italia
Hesperia magna
Oenotria
Ausonia tellus
Latium
Latina arua
Saturnia tellus
Romulea tellus
Corytum tellus

Roma
Urbs quirinalis

Indigene Rome
Romani
Itali
Italici
Latia gens
Ausonia gens
Romulea gens
Togata gens
Latialis gens
Turba quirini
Quirites

Troia
Ilium
Teucria vrbs
Dardania vrbs
Phrygia vrbs
Iliaca vrbs
Troiana vrbs
Laomedõtea arua
Primeia regna

Indigene troiani
Troiani
Teucri
Iliacis
Dardani
Dardanides
Phrygij
Laomedontiades
Laomedontei
Phryges
Troies
Troiades
Troij
Troici
Troiugene

Grecia
Pelasgiea
Argolica regna.
Achaica

Indigene grecie
Greci
Argiui
Danai
Graij
Graiugene
Achiui
Achei
Pelasgi
Pelasgiades
Dorici
Argolici
Argolides

Athene
Urbs attica
Pessidonia vrbs
Mopsopia vrbs
Cecropia vrbs
Agri munichij

Indigene attici
Athenienses
Attici
Cecropide
Erecthide
Theside

Attica gens

Sicelia
Sicanis
Sicula
Siciliensis tellus.
Trinacria
Tiphoica

Indigene
Siculi
Sicilides
Sicani
Sicilienses
Neseiades

Creta
Curetis
Gnosia
Gnosiaca
Cretea
Rhetea
Dictea
Lictia tellus.
Minoia
Actea
Cretensis
Cydoneia
Gortyniaca
Curetim

Indigene
Cretenses
Curetes

Thracia
Lycurgi regna
Ismaria
Bistonia
Rhodopeia tell(us).
Scytonia
Strymonia

Indigene Thracie
Thraces
Thracij
Scytonij
Ismarij
Bistonij
Odrisij
Edonides

Thebe
Amphionis arces

Indigene thebani

Anguigene
Ismenides
Ogygei
Cadmeides
Gens vel proles
Mauortia

Colchos
Phasiaca tellus
Phtirea arua
Colchidicũ solum
Colchiaca regna
Oetria tellus

Indigene
Colchi
Colchiaci

Thessalia
Emonia
Larissa
Emathia tellus
Mynia arua
Pagasea arua
Pellea arua
Iolciacũ solum

Indigene
Thessali
Thessalici
Larissei
Phlegie
Mynie

Iudea
Palestina
Iudaica arua
Israelitica arua

Indigene
Iudei
Palestini
Israelitica gens
Recutita gens

Assiria
Semiramia arua
Babylonica arua

Indigene
Assirij
Babylonij

India
Cepheia arua
Memnonis arua.

Indigne
Indi
Cepheni

Saba
Thurifera
Panthea tell'
Panthaica
Sabea

Indigene
Sabei
Thurifera gens

Cyprus
Cypria
Cyprica
Amatusiaca tell'.
Ophiusia
Macara

Indigene
Cyprij
Cyprigene

Arabia
Odorifera tellus
Palmifera tellus

Indigene
Arabes
Arabici
Gentes odorifere

Hispania
Iberia

Indigene
Hispani

Iberi

Anglia
Britannia

Indigene
Angli
Britanni

Scythia
Scythica
Riphea tellus
Hyperborea
Arimaspes

Indigene
Scythe
Riphei
Arimaspi
Agatirsi
Geloni
Hyperborei

Amazonũ tellus
Termodoõtica tel-
Amazonica lus.

Indigene
Amazones
Amazonides

Caria

Indigene
Cares
Leleges
Lelegeides

Delos

Ortygia
Delphica tellus
Phebi patria

Indigene

Calabria
Salentina tellus

Indigene
Calabri
Salentini

Libya/e.
Libye/es.
Afra tellus
Affrica tellus

Libyci
Marmarici
Marmarides
Nasamoniaci

Centauri
Lapythe
Semiuiri
Semihomines
Semimares
Nubigene
Ixionides
Ixione nati
Bimembres

Mantua
Ocniaca
Audina tellus
Mantoa

Indigene

Mantoi
Mantuani
Ocniaci
Audini

Capitolium
Capitoline arces
Saxum tarpeium.
Mons tarpeius

Isthmus bimaris

Samos Iunonia

Epirus herbida

Cadmeia dirce

Abydos ostrifera

Mõtes musis sacri.
Helicon biceps.
Parnasius bifidus
Pierus nubifer
Cytheron virgine'
Pindus aerius
Fõtes & fluuij mu-
sis sacrati.
Caballinus fons
Pegaseus fons
Meduseus fons
Aganippe
Hippocrene.
Libethreus fons
Pimpleius fons
Phocidos lacus
Permessus fluuius.
Cephisi vada
Eurotas

¶ Epithetorum varietas.

¶ Quũ ad carminis decorẽ venustatẽ plurimũ oblectamẽti afferre solet apta epithetorũ et concinna allusio: quedam ex lautissimis poetis carptim excerpta paulo post ad manũ deprompsim'. Ea demũ gratia: vt tenerrime poetices tyrũculorum ingenio suppetias ferrẽ. ne multiuaga lectionis inuestigatione & varietate (tanq̃ fastidioso onere) defatigatum redderetur.

¶ Epithetorum varietas, & primo deorum Epitheta.

Epitheta deoꝝ & dearũ Heroũ & claroꝝ virorũ.

Apollo
Lauriger
Lauricomus
Fatidicus
Faticanus
Intonsus
Gryneus
Delius
Cynthius
Arcitenens

Juppiter
Omnipotens
Altitonans
Summus

Juno
Saturnia

Lucina
Casta

Neptunus
Ceruleus
Tridentifer

Bacchus
Letus
Corymbifer
Thyrsiger
Pampinifer

Mars
Belliger
Bellicus
Ferus
Ferox
Bellipotens
Sangniuolẽtus
Cruentus
Cruentatus
Seuus
Durus
Dubius
Indomitus

Cupido
Cecus
Alipes
Alatus
Pharetratus

Morpheus
Somnifer
Fallax
Simulans

Pluto
Tartareus
Stygius
Ater
Funestus
Tenebrosus

Vulcanus
Lemnius
Lemniacus
Junonigena

Janus
Bifrons
Insomnis
Peruigil

Mercurius
Caducifer
Pacifer
Alipes

Cerberus
Triceps
Trilinguis
Trifaux
Triformis
Rabidus

Eolus
Nimbosus
Nimbipotens

Diana
Casta
Innupta
Pharetrata
Noctiuaga
Salticola
Venatrix

Pallas
Armipotens
Bellipotens
Armifera
Bellicosa
Tritonia
Armisona
Bellica

Belligera
Bellatrix

Proserpina
Triformis
Triceps

Venus
Cypria
Cyprigena
Cytherea
Acidalia
Paphia
Guidia
Diones

Ceres
Alma
Frugifera
Frugipera

Rhamnusia
Instabilis
Inconstans
Lubrica
Ceca
Bifrons
Fallax

Tethys
Undiflus
Undosa
Equorea
Circũflus
Undiuaga

Parce
Fatidice
Faticane
Fatales

Aurora
Crocea
Punicea
Rosida
Rosea

Pan
Semicaper
Arcadicus

Priapus
Hellespontiacus

Iris
Discolor
Picturata
Imbrifera
Aquosa
Multicolor

Pale
Florigera
Florida
Floricoma

¶ Epitheta heroũ.

Hercules
Indomitus
Inuictus

Eneas
Pius

Ulyxes
Cautus
Pellitropus

Achilles
Fortis

Hector
Animosus

Nestor
Grandeuus
Pylius

Alexander magnꝰ
Pellens

Chyron
Justissimus
Herbipotens

Achates
Fidus

Numa
Religione pius

Cato
Seuerus

Augustus
Munificus

Chresus
Diues

Heroũ, claroꝝ viroꝝ, & aĩaliũ quadrupedũ Epitheta.

¶ Tarquinius
Superbus

Sardanapalus
Salax
Spurcus

Eryx
Lacertosus

Demosthenes
Facundus

Plato
Diuinus

Cicero
Eloquens

Seneca
Moratissimus

Eurystheus
Durus

Busiris
Illaudatus

Pollux
Amycleus

Lynceus
Perspicax

Argus
Oculatus

Abelus
Innocens

Cain
Inuidulus

Matusales
Annosus

Abraamus
Fidelis

Moses
Fatidicus

Joseph
Formosus

¶ Saul
Furiosus

¶ Dauid
Bethlemicus
Psaltes
Faticanus

Salomon
Sapiens

Sanson
Fortis

Job
Patiens

Homerus
Celophonius
Smyrneus
Meonius

Maro
Mantuanus
Mantuus
Andinus
Oeniacus

Flaccus
Appulus
Uenusinus
Lucanus

Naso
Pelignus
Sulmonensis

Tyrtheus
Claudus
Lacedemonius

Sophocles
Cothurnatus

Orpheus
Rhodopeius
Threicius

Archilochus
Parius
Jambographus

Hesiodus
Ascreus

Martialis
Bilbilitanus

¶ Catullus
Ueronensis

Callimachus
Umbriensis

Terentius
Apher

Sappho
Lesboa

Alceus
Lesbous

Leo
Seuus
Trux
Marmaricus
Libycus
Nemeeus
Fuluus
Toruus

Ceruus
Aeripes
Uiuax
Agilis
Fugax

Lupus
Rapax
Toruus

Ursus
Uillosus
Hirtus
Horridus
Rausisonus
Informis

Tigris
Hircana
Rabida
Rigida
Gangetica

Aper
Frendulus
Erymantheus
Setiger
Glandiuorax
Monticola
Spumans
Fulmineus
Denteminax

Setosus
Acris

Equus
Acer
Sonipes
Bellicus

Asellus
Pandus
Piger

Dama
Timidus

Caprea
Fugax

Capella
Lasciua
Hirta
Petulca
Sima
Olens

Uulpes
Cauta
Callida

Agnus
Placidus
Mitis
Tener

Lepus
Auritus
Pronus
Pauidus
Celer

Ouis
Lanigera
Balans

Panthera
Picta
Multicolor

Lynx
Maculosa
Multicolor

Bos
Durus
Robustus
Fortis

Epitheta reptiliũ, auiũ, volatiliũ, & insectorum.

Corniger

Porcus
Setiger
Lutosus
Immundus
Cenolentus

Talpa
Cecus
Captus oculis

Canis
Blandus
Obscenus
Latrans

Irrhicius
Sepicola
Hirsutus
Spiniger

Felis
Muricida

Viuerra
Venatrix

Elephantus
Indicus

Simia
Cachynnosa

Melis
Obesa

Lutra
Piscivorax

Leena
Torua

Sus
Sabellicus
Immundus

Hircus
Cynipheus
Graueolens

Glis
Somniculosus
Somnolentus

Draco
Squāmiger
Cristatus
Squammeus
Squāmosus
Maculosus
Insopitus
Peruigil

Anguis
Lubricus
Ceruleus
Luridus
Sibilans
Tumidus
Liuidus

Bufo
Ater
Tumidus

Lacertus
Viridis

Rana
Loquax
Viridis
Rauca

Cicada
Querula
Garrula
Rauca
Arguta
Stridula

Formica
Parca
Cauta
Granifera
Operosa
Frugilega

Testudo
Tarda

Tinea
Corrodens

Lytta
Insatiabilis
Inextinguibilis

Rediuus
Ventrosus

Salamandra
Querula

Stellio
Nitidus

Coluber
Tortilis
Gelidus
Intortus
Tortuosus

¶ Aquila

Pauo
Iunonius

Olor
Moribundus
Amnicola

Cignus
Fluminеus
Aquosus
Niueus

Columba
Trepida

Perdix
Garrula

Grus
Strymonius
Aerius

Hirundo
Arguta
Garrula

Merops
Mellisuga

Phenix
Rarus
Unicus
Annosus

¶ Anser
Strepens
Garrulus
Improbus
Vigilans

Bubo
Funereus
Feralis
Funestus

Coruus
Loquax

Cornix
Leua
Sinistra
Improba

Turtur
Gemibundus

Palumbus
Raucus

Vpupa
Fallax

Graculus
Stridulus

Ornix
Rurestris

Picus
Multicolor

Pica
Garrula

Miluus
Rapax

Strix
Luctisona

Anas
Aquatica

Mergus
Piscivorax

Sturnus
Garrulus

Epitheta arborũ, fructicũ, herbarum, & florum.

Psitacus
Loquax

Cornicula
Pennilega
Ambitiosa
Ridicula

Crabro
Aculifer

Fucus
Ignauus
Inglorius

Apes
Hyblea
Attica
Parca
Sedula
Mellifica
Mellipara
Operosa

Uespa
Iracunda

Asilus
Terrisonus

Blatta
Bilinguis
Lucifuga

Papilio
Feralis

Aranea
Telifica
Uirosa

Laurus
Parnasia
Innuba
Odorata

Quercus
Chaonia
Glandifera
Dura
Dodonea

Hedere
Sequaces
Corymbifere
Pallentes

Flexiles
Errantes

Oliua
Pinguis
Uiuax
Albens
Pallens
Tarde crescens

Cyparissus
Conifera
Idea

Salix
Glauca
Amnicola
Lenta

Hebenum
Nigrum

Buxum
Rasile

Teda
Pinguis

Palma
Idumea
Ardua. Inuicta.

Pinus
Hirsuta
Alta
Nautica

Ulmus
Aeria

Myrtus
Bicolor
Tenera

Ficus
Cerula

Platanus
Genialis
Sterilis

Abies
Enodis

Fagus
Patula

Acer
Colorib⁹ impar

Ornus
Rigida

Uitis
Pampinea
Lenta
Racemifera

Cedrus
Odorata
Alta
Non cariosa

Corylus
Fragilis

Alnus
Procera
Palustris
Sterilis

Lothos
Aquatica

Tilia
Mollis
Pinguis

Fraxinus
Utilis hastis

Cupressus
Atra
Funesta

Castanea
Mollis
Alta

Geniste
Lente

Ilex
Nigra

Populus
Candida

Menalus mons
Pinifer

Glans

Chaonia
Quercus

Arbutus
Horrida

Thus
Sabeum
Achaicum
Arabicum

Balsamus
Odorata

Achantus
Semper fronde

Fraxinus
Ingens

Pix
Idea

Buxus
Pallida
Myrice
Humiles
Tenues

Siler
Molle

Corns
Lapidosa

Sentes
Spinose
Acute

Taxus
Cyrnea
Olens

Uiburnum
Lentum

Uepres
Aculiferi
Hirsuti

Pruna
Cerea

Achantus
Frutex aculeatus.

Epitheta arboꝝ florũ & rerũ cronographicarũ.

Rubus
Asper

Morum
Sanguineum

Uua
Racemifera
Genialis

Rosa
Punicea
Lutheola
Rubella
Purpurea
Pestana

Lilium
Candidum
Candens

Uiola
Nigra
Pallens
Mollis

Ligustra
Alba

Calta
Lutheola

Hiacynthus
Rubeus
Ferrugineus

Crocum
Lutheum

Narcissus
Purpureus

Alga
Marina

Canna
Paludosa
Palustris

Juncus
Mollis
Palustris

Amomum
Assirium
Odoriferum

Crista
Mollis

Saliunca
Humilis

Lolium
Infelix

Amaracus
Mollis

Apium
Amarum

Sardois
Amara

Ruscus
Horrida

Alga
Uilis

Uerbena
Pinguis

Papauer
Soporiferũ
Cereale

Intyba
Amara

Lens
Pelusiaca

Lupinus
Tristis
Amarus

Arundo
Fluuialis
Tenera
Palustris

Casia
Uiridis

Ulna
Marina
Palustris

Thimus
Hyblea

Serpillum
Olens

Thymbra
Salax

Urtica
Mordax
Sterilis

Uer
Placidum
Imbriferum
Florigerũ
Tepidum
Floridum

Prata
Mollia
Flores
Graminea
Uirentia

Cespes
Uiridis

Ros
Matutinus
Liquidus
Gelidus

Herba
Dulcis
Mollis
Uiridis
Rorida
Tenera

Fons
Illimis
Liquidus
Uitreus
Limpidus
Nitidus
Muscosus
Pellucidus
Argenteus

Hortus
Irriguus
Florens
Udus

Somnus
Dulcis
Almus. Altus

Sopor
Placidus
Blandus
Profundus

Quies
Tranquilla
Secura
Otiosa

Aurora
Crocea
Rosida
Luthea
Rosea
Aurea
Nitida
Fulgida
Ambrosia
Rubea

Dies
Almus
Letus
Clarus
Nitidus
Lucidus

Estas
Puluerulenta
Torrida
Feruida
Spicea
Leta

Sol
Ardens
Rapidus

Ceres
Flaua

Arista
Grauis

Culmus
Fragilis

Calami
Leues

Messis
Spicea

Stipula
Leuis

Epitheta rerũ chronophicarũ & topographicarũ,

¶Ignis
Rutilus

Canis
Sicifer

Autũnus
Pomifer
Pampineus
Uitifer

Uitis
Pampinea

Uua
Racemifera
Genialis

Poma
Mitia
Matura

Uolema
Grandia

Campi
Plani
Patuli
Uacui
Patentes

Uina
Fragrantia
Spumantia

Prelum
Mustifluum

Arator
Curuus

Aratrum
Pandum
Reduncum
Incuruum

Rastri
Tenaces
Graues

Cratis
Uimines

Noualis
Culta

Uomer
Splendidus
Reduncus
Splendens

Jugum
Pandum

Fimus
Pinguis

Terra
Ferax
Fertilis
Fecunda
Macra
Jeiuna

Hyems
Glatialis
Ignaua
Sordida
Frigida

Bruma
Horrida
Gelida
Horrifera

Nubes
Aquosa
Atra
Densa
Fusca
Nigra
Caua
Circũuola
Uaga

Imber
Densus
Largus
Ater
Horrifer

Pruina
Cana
Matutina
Gelida

Gelu
Canum
Rigidum

Glacies
Frigida

Stricta
Cerulea
Aspera

Grando
Horrida
Calamitosa
Crepitans
¶Nix
Alta
Candens

Tempestas
Seua
Atra
Nimbosa

Torrens
Hybernus

Flumina
Montana
Gelida

Frigus
Penetrabile
Ignauum
Pigrum

Stiria
Pendula
Astricta

Rura
Sordida

Nox
Atra
Gelida
Tacita
Silens
Soporifera
Furua

Tenebre
Terribiles
Inertes
Cece
Horrifere

Silentia
Alta

Luna
Noctiuaga

Pallida
Cornigera
Bicornis

Sydera
Cadentia
Ignicoma
Flammantia
Comata
Ignicrema
Fulgentia

Celum
Serenum
Apertum
Igniferum
Stelligerum
Ignivomum
Obductum
Nubilosum
Nubiferum

Nebula
Densa
Furua
Ceca
Obscura

Locus
Inaccessus
Incultus
Desertus
Immius
Infestus
Horridus
Teter
Asper

Regna
Hospita

Terra
Inhospita
Mauortia

Urbs
Munita

Fossa
Preceps
Alta

Arx
Turrita
Celsa
Summa

Epitheta rerũ topographicarũ & bellicarũ.

Turris
Aeria
Edita
Eminens

Mons
Preruptus
Excelsus
Aerius
Nubifer
Arduus
Lapidosus

Uallis
Ima
Humilis
Pressa
Concaua

Cliuus
Mollis
Facilis

Sylua
Opaca
Umbrosa
Frondicoma
Frondosa

Antrum
Nemorale
Arcuatum
Obductum

Lustra
Inuia
Auia

Latebre
Horrende
Horrifere

Spelea
Latentia
Metuenda
Formidanda

Rupes
Cauata
Precelsa

Specula
Alta

Regio
Inculta

Fera
Agrestis
Montuosa
Aspera

Gens
Fera
Belligera
Bellipotens
Inculta
Efferata
Crudelis
Scelesta
Cedis auida
Robusta
Ferox

Menia
Fortia
Mauortia
Ualida
Ingentia

Propugnacula
Alta
Celsa
Ingentia

Pontes
Pensiles

Porte
Pensiles

Templum
Ingens
Marmoreum
Uetustum

Columne
Sublimes
Alte

Bifores
Aeree
Argentee

Testudo
Aurata
Irradians
Fulgens
Conuexa
Obducta

Porticus
Ampli

Spaciosi
Uasti

Trabes
Aurate
Connexe
Ingentes

Lychni
Pensiles
Lucentes
Micantes

Opus
Celatum
Elaboratum

Ignis
Eternus
Perennis

¶Aditus
Sacri

Tripodes
Uatigeri
Faticani

Libamina
Sacra

Sortes
Ducte
¶Oracula.
Diua

Altaria
Fumantia
Uaporifera
Thuricrema

Are
Solennes
Meste

Manes
Cerulei

Fruges
Salse

Uitte
Sacre

Flumina
Decliuia

¶Ripa
Obliqua
Curua

Fluctus
Sinuosi

Sinus
Reducti

Ambitus
Ameni

Cursus
Celeris

Murmur
Leue
Dulce
Raucum

Gurges
Clarus
Nitidus

Portus
Tutus
Securus
Tranquillus

Secessus
Longus

Rupes
Uaste

Equora
Tuta
Placida
Tranquilla

Nemus
Umbrosum

Aque
Dulces

Naues
Fesse

Littus
Curuum

Arena
Optata

Epitheta rerum topographicarū & bellicarum.

¶ Aura
Secunda

Statio
Gratissima

Nauis
Liburna
Cypria
Biremis
Triremis

Anchora
Redunca
Tenax

Rudens
Ibericus

Uela
Turgida
Plena
Tumida

Puppis
Celsa
Alta

Remi
Graues
Ualidi
Spumosi

Fluctus
Tumidi

Pinus
Nautica

Clamor
Nauticus

Pugna
Naualis

Certamen
Nauale

Mare
Ueliuolum
Immensum
Uastum
Altum

Humor
Circūfluus

¶ Pelagus
Profundum

Equor
Apertum

Freta
Furibunda
Luctantia

Fluctus
Salsi

Uada
Salsa
Breuis

Saxa
Latentia

Scopuli
Infames
Sonantes

Carina
Curua
Adunca

Scylla
Cerulea
Rabida
Naufraga

Carybdis
Uorax

Monstra
Neptunia

Casus
Marini

Tractus
Marini
¶ Uortex
Rapidus

Tempestates
Sonore

Uenti
Luctantes
Rapidi

Turbo
Rapidus

¶ Arion
Nimbosus
¶ Hyades
Tristes
Imbriferi

Uergilie
Pluuiose

Sydus
Amycleum

Bellum
Horridum
Cruentum
Ferum
Flebile
Lachrymabile
Sanguinolentū

Dux
Strenuus
Magnanimus
Inclytus
Egregius
Illustris

Miles
Barbatus
Fortis
Acris
Animosus
Durus
Expeditus
Gregarius

Arma
Horrentia
Cruentata
Horrisona
Terrisona
Seua
Fera

Lacerti
Torosi
Ualidi
Robusti
Fortes

Ensis
Bellicus
Strictus
Tinniens
Nudus
Nudatus

Coruscus

Telum
Uulnificum
Exitiabile
Fatiferum
Letiferum
Funestum
Letale
Penetrabile

Iaculum
Missile
Penetrabile
¶ Galea
Cristata
¶ Hasta
Fraxinea
¶ Cuspis
Erata

Pharetra
Sagittifera

Sagitta
Scythica
Anglica

Ferrum
Durum
Rigidum
Insanum

Castra
Horrida

Tuba
Terrisona

Ira
Preceps

Furor
Insanus
Cecus
Seuus
Impius

Uulnus
Graue
Letiferum
Letale
Furiale
Atrum
Seuum
Cruentum

Epitheta rerum bellicarum.

Tabificum	Crudelissima	Pauor	Ingens
Tabifluum	¶ Clades	Trepidus	
Inconsolabile	Miserrima		
Immedicabile	Ingens	Spolia	Manus
		Ampla	Parua
Sanguis	Suspiria		
Puniceus	Alta	Inuidia	
Purpureus		Tristis	Pugna
Roseus	Cura	Pallens	Acris
Rubicundus	Tristis	Pallida	Ambigua
Rutilus	Anxia	Mucra	Pedestris
	Sollicita	Liuida	Equestris
Fatum	Insomnis	Felligera	
Inexorabile			
Lachrymabile	Timor	Fuga	Signa
Doloriferum	Dubius	Turpis	Militaris
	Solicitus	Ignaua	
Lachryme	Mestus		
Amare		Victoria	Custodia
Tepide	Dolor	Leta	Vigilans
Salse	Inconsolabilis	Triumphalis	
Oborte		Palmifera	
	Meror		Hostile
Strages	Luctificus	Exercitus	Telum
Seuissima	Tristis	Numerosus	

¶ De variandi formulis tam pedestri q̃ soluto sermone.

¶ Quum innumeri formæ sunt variandi modi quos probatorum authorum imitatione & frequenti & studiosa lectione potius q̃ formularum incultatione assegnaris, paucas hic e multis inseruimus. quibus initiatis / ad affluentiorem copiam emerges tandem modo non remissam adhibueris diuiti ingenij venæ industriam. Quare hæc tantilla velut prægustamenta (& non illauta fortassis) præmisimus, quibus irritatus & allectus feruentius ad ampliora tibi incalescat desyderium. Quod si fructus quicq̃ ex his lucubratiunculis incommodum cuiuis immergat pietati nostræ fecisse satis videbor.

¶ Cicero tā ingenio q̃ʒ arte pstantissimus magnope studuit rēlrariam ampliare.

¶ Prima variatio fiat in ntō. Cicero per Synthesin.i.ↄstructionē,p oēs obliquos, verbo mutato in nomē verbale sic.

¶ Ciceronis tam ingenio q̃ʒ arte prestantis studiū fuit rem literariam ampliare.
Ciceroni inerat vehemens desyderium
Ciceronem summa tenuit cupiditas
O Cicero insaciabilis erat tua voluntas — amplicandi rem literariam.
Cicerone quis studiosior
A Cicerone summa adhibita est diligentia

¶ Secunda variatio ex æquo sic.

Tam ingenio q̃ arte
Tum ingenio tum arte
Et ingenio ⁊ arte
Ingenio pariter ⁊ arte
Ingenio simul ⁊ arte
Ingenio non minus ac arte
Ingenio iuxta ac arte
Ingenio non secus arte
Ingenio haud aliter ac arte
Ingenio eque ac arte
Ingenio perinde ac arte
Cicero Simul ingenio simul arte prestantissim⁹ plurimū studuit
Ingenio non magis ac arte rē literariā ampliare.
Ingenio non amplius ac arte
Ingenio non plus q̃ arte
Ut ingenio ita arte
Ingenio haud inferior q̃ arte
Ingenio ⁊ idem arte
Pari vel ingenio vel arte
Ingenio non solū sed etiam arte
Ingenio nō tantū sed etiā arte
Ingenio non modo sed etiam arte
Arte nedum ingenio
Ingeniosissimus idem doctissimus.

Ingenij non minori prestantia ac artis
Ingenij equa cū artis prestantia
Ingenij non minore ac artis prestantia
De quo dubites an arte an ingenio prestantior
De quo dubites an ingenij an artis maior est prestantia
Cicero In quo ingenij prestantia cū arte cōparanda certat
Cuius ingens ingenij prestantia doctrine respondet
Cuius ingenij prestantia artem equiparat
Qui artis prestantiā cū ingenio equat
Preter artem ingenio prestans
Preter q̃ q̄d ingenio etiam arte prestans

¶ Tertia variatio per synonymiam huius dictionis præstans.

Prestans
Prepollens
Precellens
Excellens
Antecellens
Prenitens
Cicero tam ingenio Precipuus
q̃ arte valde Singularis magnopere studuit rē lrariā ampliare.
Eximius
Egregius
Perspicuus
Illustris
Insignis
Preclarus.

¶ Alia variatio per relatiuum & synonymiam verbi sic.

	Prestitit	
	Prepolluit	
	Precelluit	
Cicero q̄ tam arte	Excelluit	
q̄ ingenio valde	Antecelluit	plurimū studuit rē literariam ampliare.
	Prenituit	
	Preluxit	
	Prefulsit	
	Resplenduit	

Alia variatio per synonymiam substantiui in obliquo cum verbo coniūcti p Periphrasin.

	Prestantia	
	Excellentia	
	Politie	
	Candore	
Cicero q̄ tam ingenij	Nitore	
q̄ artis singulari	Splendore	preluxit plurimū studuit rem
	Magnitudine	literariam ampliare.
	Magnificentia	
	Claritate	
	Perspicuitate	

Alia variatio per Syntasin relatiui in gtō.

	Prestantia	
	Excellentia	
	Polities	
	Candor	
	Splendor	
Cicero cui⁹ insignis	Nitor	
erat tā artꝭ q̄ īgenij	Magnitudo	plurimū studuit rē.
	Claritudo	
	Perspicuitas	

Alia variatio per Syntasin relatiui in dtō.

Cicero cui inerat singularis tam artis q̄ ingenij	Prestantia Excellentia Candor Polities.	plurimū studuit rē.

Alia variatio per Syntasin relatiui in accusatiuo sic.

		Prestantia	
	Ditauit	Excellentia	
Cicero ꝗ̄ tā artis	Ornauit	Candor	
q̄ ingenij	Decorauit	Splendor	plurimū studuit rē.
	Celebrauit	Nitor	
		Polities	
		Magnitudo	

Alia variatio per Syntasin relatiui in abltō substantiuo mutato in adiectiuū neutrius gn̄is per Hyperbolen.

Cicero quo tam arte & ingenio nihil mortale	Prestantius Excellentius Candidius Splendidius Politius Perspicacius Magnificentius Magis perspicuum.	plurimū studuit &c.

Alia variatio per comparatiuum vniuersali negatiuo adiuncto.

Cicero quo tam arte & ingenio nemo non alter	Prestantior Excellentior Candidior Splendidior Politior Perspicatior	plurimū studuit &c.

Alia variatio augendo comparationem per aduerbia multo & longe sic.

Cicero q̄ tam arte & ingenio ceteris multo vel longe	Prestantior Excellentior Candidior Splendidior Politior Perspicatior	plurimū studuit &c.

Alia variatio per superlationem augendo cum aduerbijs multo & q̄ sic.

Cicero q̄ tā arte & ingenio multo vel q̄	Prestantissimus Perspicacissimus Splendidissimus Politissimus Excellentissimus Illustrissimus Preclarissimus	plurimū studuit &c.

Alia variatio per verba superlationis cum aduerbijs multo, longe, & facile sic.

Cicero q̄ tam arte & ingenio longe multo/facile	Prestitit Uicit Superauit Excelluit Antecelluit Prepolluit Preminuit Preluxit Antecessit Anteuenit	plurimū studuit &c.

Alia variatio per synonymiam huius aduerbij plurimum.

	Plurimum	
	Admodum	
	Mirum in modum	
	Summopere	
	Magnopere	
Cicero q̃ tam arte ꝙ ingenio prestantissimus	Maximopere	
	Ualde	
	Obnixe	studuit rem literariam ampliare.
	Apprime	
	Oppido	
	Impendio	
	Maxime	
	Uehementer	
	Iterum atq; iterum	

¶ Alia variatio per synonymiam huius verbi studuit sic.

	Studuit	
	Elaborauit	
	Insudauit	
Cicero tā arte ꝙ ingenio p̄stantissimus	Inuigilauit	
	Applicauit animū	vt rē literariā ampliaret.
	Adiunxit animū	
	Dedit operā summā	
	Nauauit operā summam.	

¶ Alia variatio mutando verbum in nomen verbale sic.

	Studium	
Ciceronis q̃ tā arte ꝙ ingenio prestantissimus erat vehemens fuit.	Labor	
	Industria	
	Opera	
	Diligentia	vt rem literariam ampliaret.
	Desyderium.	

Vel sic.

	Studiosus	
Cicero tam arte ꝙ ingenio prestans summopere fuit	Auidus	
	Cupidus	
	Diligens	in re literaria amplianda.
	Industriosus	

¶ Alia variatio per Syntasin verbalis per omnes casus sic.

	Studij	
Cicero tā arte ꝙ ingenio p̄stantissimus impendit plurimū	Laboris	
	Industrie	
	Sudoris	vt rem literariam ampliaret.
	Opere	
	Diligentie	

¶ Alia variatio per Syntasin datiui sic.

	Studio	
Cicero tā arte ꝙ ingenio prestās intensus est ingenti	Labori	
	Industrie	
	Opere	vt rem literariam ampliaret.
	Diligentie	
	Sudori	

¶ Alia variatio per Syntasin accusatiui: mutato aduerbio in adiectiuum sic.

Cicero tam arte quam ingenio prestantissimus adhibuit vel impendit

Summum studium
Maximum laborem
Permagnam industriam
Ingentes sudores
Immensam diligentiam
Non paruam operam

in re literaria amplianda.

¶ Alia variatio per Syntasin ablatiui mutando infinitiuum modum in verbale sic.

Cicero tam arte quam ingenio prestantissimus prosecutus est ingenti

Studio
Labore
Industria
Sudore
Diligentia

ampliationem rei literarie.

¶ Alia variatio per synonymiam huius infinitiui ampliare.

Cicero tam arte quam ingenio prestantissimus summopere studuit

Ampliare
Amplificare
Locupletare
Ditare
Celebrare
Magnificare
Decorare
Ornare

rem literariam.

¶ Alia variatio mutando infinitiuum ampliare in gerundium in di sic.

Ciceroni qui tam arte quam ingenio prestiterat fuit summum studium

Amplificandi
Amplificandi
Locupletandi
Ditandi
Celebrandi
Decorandi
Exornandi

rem literariam.

¶ Alia variatio mutando infinitiuum ampliare in gerundium in dum.

Cicero tam arte quam ingenio prestans summam adhibuit diligentiam ad

Ampliandum
Ditandum
Locupletandum
Exornandum
Celebrandum

rem literariam.

¶ Alia variatio mutando infinitiuum in gerundium in do.

Cicero tam arte quam ingenio prestantissimus assumpsit plurimum studij in

Ampliando
Ditando
Locupletando
Exornando
Celebrando

rem literariam

Alia variatio mutando gerundium in verbale accusatiui casus.

Cicero tã arte q̃ ingenio pstãtissim⁹ ingẽtes sudores ppessus est circa	Ampliationem Amplificationem Locupletationem Exornationẽ	rei literarie.

Alia variatio per Syntasin verbalis in ablatiuo.

Cicero tã arte q̃ igenio pstãtissim⁹ maximã fecit diligentiã in	Ampliatione Amplificatione Locupletatione Exornatione	rei literarie.

Alia variatio mutando gerundia in coniunctiuum modum verbi sic.

Cicero non parũ laboris suscepit vt	Ampliaret Locupletaret Ditaret Exornaret	rem literariam.

Alia variatio per synonymiam harum dictionum rem literariam &c.

Cicero tã arte q̃ ingenio pstantissimus plurimum studuit ampliare	Rem literariam Romanam linguam Latium sermonem Latialem sermonem Latinum eloquium.

Quum præclarissimi authores diuite vena præditi, ad ingenij vires ostentandas nunc rem ita succincte & anguste cogunt & constringunt, vt quod demi possit sit nihil. Rursus rem(q̃uis breuissimam) nũc ita dilatãt & locupletant, vt qnod addi possit excogites nihil. Vt testant̃ Maronis experientiæ de ortu solis, de Iride, de gelu cõcreto Subiecimus hic quasdam nostri ingenioli experiẽtias de virtutis immortalitate. Ea demum gratia vt tam pedestri q̃ soluto sermone/ imitando discat iuuentus, rem(vel cõtractam) ampliare, &(velut protheos vultus) verborũ copia variare.

Virtus immortalis.

Posteritate nitens omni duratior æuo,
Altiuolans virtus non moritura viret.

Alia variatio.

Virtutem excubiæ seruant vigilantius argo
Mortis ab interitu perpetua arce poli.

Alia.

Insuperabilior virtus adamante superstes
Tempore perpetuo non cariosa viget.
¶Alia.
Virtuti haud minuat vires rugosa senectus
Quin præstet semper firma vigore suo.
¶Alia.
Amne soporifero passura obliuio nusq̃
Virtus perpetua laude canenda manet.
¶Alia.
Cuncta carybdeo mors quæ rapit ore voraci
In virtute queat iuris habere nihil.
¶Alia.
Haud Acheronteas virtus visura paludes,
Imperio viuit semper olympiaco.
¶Alia.
Non Erebi tristes virtus passura tenebras
In paradisiaca luce perenne nitet.
¶Alia.
Carcere cerbereo non vis adamantina claudat
Virtutem, penetrans quin volet athanatis.
¶Alia.
Hesperidum auricomis virtus præstantior hortis
Cui vis perpetuum nulla virere rapit.
¶Alia.
Engaddi superat fragrans opobalsama virtus
Quæ spirans redolet semper odore nouo.
¶Alia.
Fructiparens riguo virtus fœcundior horto
Pullulat æterno flore nitente virens.
¶Alia.
Pascitur ambrosię virtus cultissima succo,
Perpetuo vt Daphne floret honore comę.
¶Alia.
Candidior niueis virtus est alba ligustris
Aeui quam caries nulla nigrare queat.
¶Alia.
Extat Hamadryadum virtus viuatior æuo
Quam mortis nunq̃ funera dira premant.
¶Alia.

Quem subit occasum sub Calpe hiperione natus
Non videt hunc virtus sed sine fine nitet.

¶Alia.

Cornigeræ Phœbes mortalia cuncta sub axe
Vendicat at virtus viuere perpetuo.

¶Alia.

Stelliferi virtus arcem sibi poscit olympi
Haud Phlegetonteis interitura rogis.

¶Alia.

Insatiabilibus qui faucibus exedit annos
Saturni haud virtus est peritura fame.

¶Alia.

Fulminea hanc orbis molem quæ tela cyclopum
Soluent virtutem non temerare valent.

¶Alia.

Nil terrestre vides quod non mors tabida perdet
Virtutis solidæ vita perennis erit.

¶Alia.

Virtutem obfuscet non vlla rubigo, beryllus
Siue vt erithreus prænitet vsq; lapis.

¶Alia.

Exitiale frigus non torridus officit æstus
Virtuti, maneat quin sine fine virens.

¶Alia.

Irresolubilibus virtus clara euolat alis
Lucida nec radijs cedit Apollineis.

¶Alia.

Nititur ad metam natura mobile quoduis
At metæ virtus nescia sæcla mouet.

¶Alia.

Lurida non Hecates viciarint carmine phylta
Virtutem, at florens integra semper erit.

¶Alia.

Naturale suum centron quando appetit omne
Aeternat virtus cœlifero orbe locum.

¶Alia.

Prorepit ad finem cum nox lux mensis & annus
Irradians virtus fine carenda manet.

¶Alia.

Odrysios luctus virtus Niobesq; dolores
Spernens, æterna fœlicitate salit.

¶ Alia.

Prorsus cum superis eadem sortita potestas
Virtuti, vt nequeant posse subire neci.

¶ Alia.

Sydereo solio virtus regina triumphans
Aeterni imperij cum Ioue sceptra tenet.

¶ Finis.

¶ De magistratibus veterum Romanorum.

¶ De regibus.

Omanum imperium primo reges habuere.
Romulus his primus, Numa pompiliusq; secdus,
Hostilius Tullus, seqtur quē Martius Ancus,
Post hūc Tarquinius Priscus, dehinc Seruius ille
Tullius, extremus rex Tarquiniusq; supbus.

¶ Primo imperiū romanū reges habuere. quorū primus fuit Romulus. scđs Numa Pompilius. Tertius Tullus hostilius. Quartus Ancus Martius. qntus Tarquinius p̄scus. sextus Seruius Tullius. septimus & vltimus Tarquinius Superbus. Cū Roma auspicijs Romuli cōdita eēt: subinde reges eius imperiū tenuerūt de quibus Florus epitomatū p̄mo. Hec est prima etas populi Romani/ & quasi infantia/ quā habuit sub regibus septem quadā fatorū industria tā varijs ingenio: vt reip. ratio & vtilitas postulabat. Nā qđ Romulo ardentiure tali opus fuit vt inuaderet regnū. Quid Numa religiosius? ita res poposcit: vt ferox pplus deorū metu mitigaretur. Quid ille militie artifex Tullus? bellatoribus viris q̄ necessarius: vt acueret ratione virtutē. Quid edificator Ancus? vt vrbem colonia extēderet/ & ponte iūgeret & muro tueretur. Jam vero Tarquinij ornamēta & insignia: quantā p̄ncipi populi addiderunt ex ipso habitu dignitatē. Actus a Seruio census qđ effecit? nisi vt ipsa se nosceret respublica. Postremo superbi illius Tarquinij importuna dn̄atio nonnihil/ immo plurimum profuit. Sic enim effectum est: vt agitatus iniurijs populus: cupiditate libertatis incenderetur. Hec ille.

¶ De consulibus.

Regibus exactis Romana potentia binis
Consulibusq; cessit, quibus annua facta potestas
Damnent vel soluant quemuis per iussa senatus
Officio functi dicti sunt consu(q;)lares.

¶ Exactis et expulsis regibus ob stuprū Lucretie a sexto Tarq̄nio: filio Tarquinij superbi. Bini singulis annis cōsules creabant. Eorū authoritas anni spacio pdurabat: q̄ cōpleto/ populus Romanus in cāpo Martio cōgregatus: de cōsulibus eligēdis in comitijs ptractabant. Officiū consulū id erat: exequi diligentia & opera volūtatē & iussa senatus. Eis cōcessa potestas dānandi/ vel soluēdi quēuis: & duodecim homines fasces & secures manibus gestātes p̄ vtroq; cōsule ire solebāt. & ij lictores appellati sunt. Cōsules sunt dicti, q̄ reipublice plurimū cōsulerēt bini singulis annis creabantur. Hinc Romanis annorū supputationē: rerūq; gestarū seriem per consules de=

signabāt: vt greci per olympiades. Tēpus enī quo qd factū esset p eos q tū ꝯsules erāt significauerūt. Hine per oīa regiā potestatē sibi vendicarent: lege lata institutū est/vt ꝓuocatio ab eis ad populū esset: neue possent in caput ciuis Romani animaduerterent iussu populi: solo hoc eis relicto cāpus Martius vt coercere possent ꝛ in vincula publica duci iuberēt. Jn cōsulatus dignitas consulis. Marti⁹ cāp⁹ Rome erat sic dict⁹: ꝙ Marti cōsecrat⁹ esset. de quo Titus Liuius. Ager Tarquinioꝝ q inter vrbē ꝛ Tyberim erat Marti ꝯsecrat⁹. marti⁹ deiñ cāp⁹ fuit. Jn eū(ꝙ multitudinis capax erat) populus Romanus ad eligendos magistrat⁹ cōuenire solebat.

De lictoribus.

Bis sex lictores fasces virgasq; ligatas
Gestabant manibus præ consulibusq; mearunt,
Transuerso a licio dicti virgis ve ligandis.

Lictor magistratuū minister ac satelles erat dict⁹ sic (vt nōnulli volūt) alligando vel ꝙ virgaꝝ fasces ligatos gerebāt lictores. vel ꝙ cū magistrat⁹ ppl'i Romani virgis quenq; verberari iussissent: crura ei⁹ ac manus ligare solebāt lictores. Alij a lino vel licio appellatū dicūt: ꝙ lictores licio ex transuerso cincti erant. Erant vtriq; cōsuli lictores duodecim. Ceteris vero magistratib⁹ quales sunt ꝓcōsules(q extra ordinariū gerūt consulatū) presides pretores: ꝛ id genus tantum sex.

De senatoribus.

Roma senatores centum primo sibi legit
Romulus ijs auctor, post reges aucta ducentis
Hi dicti patres conscripti ætate & honore
Vel parili cura, respublica ꝙ regeretur
Ijs, veluti liberi, de ijs patricij sua proles.

Senatores primo centum nūero p Romulū stabiliti sunt. deinde exactis regib⁹ nūero ducentū adaucti. et oēs hi patres cōscripti nominati sunt: siue etate/siue similitudine cure: ꝙ sicuti parens liberos/ita ipsi remp. gerebāt. De quibus Salustius. Delecti quibus corpus annis infirmū/ingenium sapientia validū erat: reipublice consultabant. hi vel etate/vel cure similitudine patres appellabant. Uocabantur conscripti: ꝙ eorum noīa aureis literis in quadam tabula cōscripta sunt. Eorū filij patricij dicebantur.

De Senatu.

Sancta senatorum collegia dicta senatus.
Quorum perstabat vita durante potestas.

Senatus erat societas ac collegiū senatorū. Et aliqñ senat⁹ est collectiuū et signat illam multitudinem senatorū. vt Senatus hoc agendū decreuit. Nōnūq; senat⁹ capitur ꝓ loco quo senatores conueniebāt ad consultandū de reipublice negotijs. vt hic. Orationē habui in senatu: qđ sepe apud Ciceronē est inuenire. ꝛ tunc p Metonomiam capitur contentum pro continente. Senatorum authoritas et dignitas eorum durante vita perstabat.

De dictatore.

Romano populo subito vis si accidit ingens
Vnde sequi clades videatur magna, creatus
Dictator fuerat, cui summa potentia regis
Summus honorq; datus, cui dictatura manebat
Semestri spacio, minus aut plus res vbi poscit

Hinc equitum suberat dictatoriq; magister
Hic ita militibus populo velut ille præesset

¶ Dictator qđ a cõsule dicebat cui⁹ dicto oēs audientes essent appellat⁹ est. Eratq; extra ordinarius magistrat⁹: tũ solũ cum vis aliqua maior repente oborta ingētem vrbi cladem minitari videretur creari solitus. Habebat dictator ius animaduertendi in cuiusq; ciuis Romani caput; nec ab eo puocandi ius erat. Lictores et vniuersa regum insignia habebat: dictatori ceteros magistratus eligere licebat: a quib⁹ dictãdis quidã volũt dictatorem appellatũ. Dicebat sibi dictator magistrũ eqtũ/ q̄ talis apud dictatorē erat: quales apud reges tribuni equitũ celerũq;. Utq; dictatori ius summũ in populũ ita magistro eqtũ in oēs milites erat: dictatura sexto mense finiebatur/nũc citius/nũc tardius: vt necessitas postulabat.

¶ De imperatore siue duce.

Dux exercitui romano tempore belli
Induperator erat, populi arbitrio quoq; lectus
Consul/dictator/prętor/vel qui magis aptus
Cui summum imperium, cum bello finit idemq;.

¶ Imperator is dicebatur q̄ perdurante bello pērat romano exercitui: electus cõmuni concordia populi: vel cõsul/dictator/pretor/ vel alius quispiam magistrat⁹. Imperatoris appellatio tametsi diu militare officium in bello fuisset. cõsuetudine tñ inductũ est: vt hi reipublice romane gubernacula soli tenebant: imperatoriũ nomē ad dignitatē trãstulerint: regio nõie reiecto: qđ post exactos reges odio Romanis habebat. Quippe imperatores dicebantur q̄ senatus ⁊ populi romani iussu vel ducebant exercitus/vel puincias administrabãt. Itaq; hi nõ dñi erãt: sed ministri. Quius postea in tyrannidē versus sit. Hic magistratus ⁊ imperatoris nomē in eum translatũ sit: qui romani imperij gubernacula tenet. Et q̄libet imperator siue dux duos legatos habebat.

¶ De tribunis plæbis.

Cum plæbs a patribus dissentit Roma tribunos
Plæbis delegit, fuerat quis tanta potestas
Vt si non per eos essent consulta senatus
(T scripto a tergo) signata probata, habebantur
Irrita, curabant a vi defendere plæbem.

¶ In dissentione plebis a patrib⁹ facti sunt tribuni plebis: quib⁹ maxima est tradita potestas quippe ⁊ puocabatur ad eos: ⁊ oĩa senatuscõsulta nisi p eos approbata: ⁊ subscriptione T/litere a tergo signata fuissent: habebãtur irrita. Hi potissime plebē ne a patrib⁹ opprimerētur tutabãtur nobiliorũ impetũ reprimētes. Hi etiã liberi erãt ⁊ exempti in vrbe ⁊ extra vrbē Romã p vnũ miliare ⁊ sacrosctĩ dicebantur. Et si magistrat⁹ ali⁹ eos cõtumelia vlla affecisset: trunca eius ceruix in templo Jouis cõsecrabatur quorũ ministri viatores appellabantur.

¶ De pretore.

Bellorum gratia cum consul abesset vterq;
Electus prætor, populo qui reddere iura
Et cohibere malos potuit seruare bonosq;.

¶ Pretor quasi prestor/magistrat⁹ populi romani creatus: q̄ (cũ cõsules ab vrbe bellorũ gratia auocarētur) institut⁹ est: vt in vrbe ius redderet. flagitiosos plectebat ⁊ innoxios subleuabat: ⁊ vnicuiq; iusticiã administrabat: sicut nunc vrbiũ prepositi ⁊ potestates. i. q̄ funguntur authoritate iuris reddendi: ei⁹ officiũ ptura dicebatur.

¶De præfecto annonæ.

Annonæ dictus præfectus, cui data cura
Vrbi vt prospiciat frumentū, æquo precioq;
Vt cogat vendi in medium clausumq; proferri.

¶Prefectus annone erat magistratus q̄ annone pro ipsius vrbis alimonia ꝓparāde ꝓpositus fuit: hic emēdi frumēti curā habebat: aduehi vndecunq; & aduectum iusto precio venire vendiq; faciebat. Si quis vltra necessitatē habebat, in mediū cogebat proferri. Et hic peculiari noīe prefectus annone dicebatur.

¶De præfecto vrbis.

Quando magistratus aberant reliqui data summa
Vrbis præfecto dominetur in vrbe potestas
Defectus vrbis renouet domumq; ruinas.

¶Erat preterea apud Romanos ꝑfectus vrbis q̄ toti⁹ vrbis administrationē (absentib⁹ maioribus magistratib⁹) habebat. Eius etiā officiū erat munire ac restaurare oēs defectus vrbis aduenietes & cū superiores magistrat⁹ vrbe excesserant is summus administrator cum rege manebat.

¶De præfecto vigilum.

Præfectus vigilum præerat custodibus vrbis
Lustrando insidias nocturnas cura premendi
Huic data, depræensos claudendi in vincula sontes.

¶Prefectus vigilū is erat qui multo presidio munitus vrbē noctu circuire: ꝓhibere incēdia / aut excitata extinguere / malefactores / fures / & ceteros id genus hoīes nequitiā noctu exercētes cōprehēdere & in vincula coijcere habebat.

¶De pontifice.

Pontifices sacris præerant, ijs cura dabatur
Pontes restituant, ijs maioresq; minores.
Qui reliquis præerat dictus fuerat quoq; summus.

¶Pontifices dicebant̄ ꝑncipes antistitū et sacrorū auguriorū. inter q̄s vnus summus pontifex maxim⁹ siue pontificū rex & sacrorū habebatur. pōtifex a posse & facio vt plerisq; voluit. vel a ponte & facio: vt Varro tradit. Nā pōtificib⁹ pons Sublici⁹ primū est factus / & postea sepe reparatus: necnon ceterorū pontiū restituendorum cura eis data erat. Erāt aūt minores et maiores pontifices: inter q̄s vt dixit vnus summ⁹: q̄ pōtifex maxim⁹ siue summ⁹ pōtifex dicebat̄: q̄d a romanis veterib⁹ sumptū nostreq; religionis hoīes seruāt. Nam minores pontifices episcopos. maiores pōtifices archiepos. & papam maximū siue summū pontificem (q̄ ecclesie catholice presit) appellant. Inde pontificatus ipsius pontificis dignitas.

¶De censoribus.

Censores dicti, quibus est concessa potestas
Ciuis romani cuiusuis pendere census
Pondera sicq; vias simul ornamenta stateras
Curare & mores, ius illis condere lustrum
Censum agere quinto quouis anno, remouere
Quosq; minus dignos censebant esse senatu
Et quinquennali spacio censura manebat

Primo iis deinde decem tantum vel mensibus octo.

Censores erant magistratus maxime authoritatis et prudentie. horũ cura fuit estimationes/stateras/pōdera/ornamēta/viasq; ciuitatis suburbiorũ ⁊ municipiorũ vrbi finitimorũ vt debite haberētur pertractare vrbis ⁊ ciuiũ impensas superuacuas resecare/morib⁹ preesse. hi magistratus in initio suo ꝙnquēnio ꝑdurabant postea decē ⁊ octo mēses sibi statuti. Cēsores a censendo vocitati sunt: ꝙ rē suā tāti quisq; estimare solitus sit/quāti illi cēsuissent. hi (cũ ꝓpter diuturna bella census estimatioq; rerũ ac bonorũ ſm quā tributa pendebant: facta nō esset: cōsulesq; bellis impliciti id prestare nō possent) censores creati sunt: qui ꝙnto quoquo anno censum agerent ciuiũq; romanorũ nũerũ facultatesq; recenserent ⁊ a censu agēdo censores appellati sunt. Cura deinde morũ ac discipline romane huic magistratui tradita: in tantũq; authoritas eorũ creuit: vt sub potestate censoria esset ius priuatorũ publicorũq; locorũ: vectigal populi romani in senatum legere/senat⁹ ꝑncipē describere/censum agere/lustrum cōdere/equũ adimere: ⁊ quos putasset dignos cenatu amouere. Inde censura dignitas censoris.

De questore.

Questores dicti quibus vrbis cura peculi
Tradita quærendi, & seruandi æraria, necnon
Vrbis prouentus, vectigal, & rationes
Exigere assoliti, ac inquirere de malefactis.

Questorũ erat officiũ inꝙrere reipublice rationes/vrbis romane vectigalia prouectusq; exigere. cōtrouersie ciuiũ corā his agebātur/ab his questionib⁹ et litibus finis aut sentētiis aut aliter imponebat. Questores per syncopā quasi quesitores dicti sunt. Virg. Quesito minos vrnā mouet. hi pecunie publice querende prepositi erāt: vectigalia agebant ⁊ erarii curā habebāt: maleficia quoq; inꝙrere solebāt ꝓpter qđ a questionib⁹ exercēdis nōnulli putant questores appellatos. Legit etiā questores a populo creatos fuisse: qui capitalib⁹ reb⁹ preessent: ⁊ hi questores parricidii nuncupabantur. Inde questura questoris officium.

De interrege.

Dissidium quoties super ipsa comitia factum
Interrex populi consensu sæpe creatus
Plena magistratu dignũ cui facta potestas
Eligat, ad tempus teneat sedem ve vacantem
Dictum interregnum/vacat hęc quo tempore sedes
Quod tum cessabat noua quando electio facta.

Interrexis dicebat ꝙ quoties tumultuatio aut dissidiũ inter ipsa comitia de aliquo magistratu eligendo accideret populi consensu creatus est. Cui talē magistratum eligēdi tradita est potestas: vel ꝙ loco illi⁹ magistrat⁹ ꝓ tpe cōstitut⁹ est. Inde interregnũ est cũ loco magistratus interrex creatur. Titus Liuius. Cum sine curruli magistratu resp. esset: patricii coiere ⁊ interregē creauere: cōtentio/cōsules nean tribuni militũ crearentur in interregno rem cōplures dies tenuit. Proprie tamen interregnũ appellatur id tempus quo regnũ vacat rege. hoc est anteꝗ̃ in demortui loco nouus rex preficeretur.

De ędilibus.

Aedibus ædiles pręerant sacris quoq; priuis
Hi vel aquæductus curabant atq; cloacas
Et loca cuncta vrbis seruanda a sorde ruina

Si pro ſyncero quicq̄ vendi vitioſum
Obtigit, imperium reddi cogebat eorum
Carmina ſunt horum iuſſu recitata theatro
Currules dicti ſunt qꝫ curru veherentur.

¶ Ediles ab edibus dicti ſunt: magiſtrat⁹ erant q̄ nō modo ſacrarū/ſed etiā priuatarū ediū curā gerebāt: ludos quoſcunqꝫ ⁊ ex quacunqꝫ cauſa inſtituere ad eos pertinebat. Comedie ⁊ tragedie ediliū iuſſu recitabant: ⁊ loca in theatro aſſignabantur. Si q̄s ſeruū aut iumentū morboſum vitioſum ve ꝓ integro ſanoqꝫ vendidiſſet edicto ediliū emptori ſuccurrebat. Hi etiā curā gerebāt vt cloace ⁊ aqueductus ceteraqꝫ edificia tam priuata q̄ꝫ publica: lauta/mūda/⁊ integra ſeruarentur. Deniqꝫ q̄cq̄d vitioſum ꝓ ſyncero/fractū pro integro venundabat: ediliū imperio reddebatur. Idqꝫ ediliciū edictū dicebat. Et quia ediles ſella curruli vtebant ſaltē patricij: ediles currules dicti ſunt. Alij ex plebe ediles plebei ſunt dicti: ⁊ hi non ſedebāt in currulibus. Edilitas/edilitatus/⁊ ediliciū eſt officiū dignitaſqꝫ edilis.

¶ Chiliarcha, Centurio, Decurio.

Militibus præerat milleni chi(qꝫ)liarcha,
Centurio centum, denis ſic decurioqꝫ.

¶ Chiliarcha dictus q̄ mille militib⁹ preerat. dict⁹ a chilos grece qđ eſt mille/⁊ archos qđ eſt princeps. Cēturio centū militib⁹ p̄ſidebat: ⁊ hic grece hecaton tarchos dictus. Decurio dictus qui decem militum princeps erat. hic grece decarchas appellatur.

¶ Populus.

Eſt collectiuum populus/quod continet omnes
Romanos ciues tam claros q̄ inferiores.

¶ Popul⁹ nomen collectiuū a ſua appellatione: Romanos oēs tā nobiles q̄ꝫ ignobiles complectens. Et diuidibatur in patres/patricioſqꝫ viros qui nobiliori genere orti ⁊ melioris erāt cōditionis: ⁊ in plebem que erant ignobilium. Inde plebei qui erant de plebe.

¶ Plæbs.

Plebs populi pars eſt abiectior inferiorqꝫ.

¶ Plebs eſt pars populi inferior et abiectior ex ignobilib⁹ cōſtans. Plebs capitur etiā ꝓ viliori parte alicui⁹ multitudinis. Ouidius de celicolis ſcribēs ait. Dextra leuaqꝫ deorſum. Atria nobiliū valuis celebrantur apertis. Plebs habitat diuerſa locis: a fronte potentes celicole.

¶ Comitia.

Ipſa magiſtratus electio facta, locuſqꝫ
Concio vel populi ſunt dicta comitia, ſicqꝫ
Quo fieret. tempus fuerat quod eiqꝫ ſtatutum.

¶ Comitiū dr a con et itio: ſiue eo dictū eſt qꝫ popul⁹ coibat cōueniebatqꝫ ſtatutis temporibus ad eligēdos magiſtratus. Illa igitur populi ꝯgregatio comitiū dicebatur/ſiue electio magiſtratus/ſiue locus in quo fiebat electio/ſiue tp̄s electionis. vnde dies comitiales dicti ſunt.

¶ Magiſtratus.

Non ſolum officiū, ſed quiſquis fungitur ipſo
Eſto magiſtratus, collecti & officiales.

¶ Magiſtratus aliq̄n cōcretū eſt/⁊ nō collectiuū. ⁊ eſt aliquis officialis ⁊ dignitas

te fungens. Aliq̃n cõcretum & collectiuũ. et tũc est officialiũ collectio. Aliq̃n abstractum et tunc dignitatem ipsam significat.

¶Legio.

Continuit peditum legio ſex millia centum, &
Hinc ſeptingentos ſic ter denos equiteſq;.

¶Legio erat militũ cetus vltra ſex millia: neq; plures ſeptẽ millibus/neq; pauciores ſex millib⁹: ſed inter duos illos terminos interceptũ. Dicũt alij q ſex millia ſexcẽtos & ſexaginta ſex ↄtinuerit. Alijs placet (quib⁹ aſſentior) legione cõtineri peditũ ſex millia centũ: & ſeptingentos. xxx. eq̃tes: decẽq; cohortibus firmata erat legio.

¶Cohors.

Continuit legio denos in ſeſe cohortes
Quarum prima equites quadragenos quoq; binos
Millenos pedites ſic centum quinq; tenebat,
Dehinc equites ſenos ſexagenoſq; ſecunda
Quingentos pedites quinquagenos quoq; quinq;
Tertia cum reliquis numero conſtabat eodem.

¶Cohortes decẽ i ſe ↄtinuit legio. Prima cohors eq̃tib⁹ loricatis q̃draginta duobus cõſtabat. Peditib⁹ aũt mille centũ q̃nq;: & hec milliaria dicebaꝫ. Sc̃da cohors eq̃tes ſexaginta ſex: pedites aũt q̃ngẽtos q̃nquaginta q̃nq; habuit: & hec q̃ngẽtaria dicebaꝫ. tertia/q̃rta/& cetere eodẽ nũero q̃ ſc̃da ↄſtituebaꝫ. gotto i ↄmẽtarijs teſte.

¶Triumphus.

Hoſtibus euictis ingenti clade, vbi ceſſit
Romanis ducibus victoria læta, dabatur
Induperatori ſummo vel honore triumphus.
Vectus in aurato curru rutilante triumphans
Quattuor actus equis niueis, præeunte ſenatu
Ad capitolinas arces, tauroq; litabat.

¶Triumphus ſumm⁹ apud romanos honor: q̃ quidẽ duci romano ingẽti victoria parta & graui clade hoſtib⁹ illata: cũ imenſa gl̃ia dabaꝫ. Itaq; q̃ triũphabat curru laurato q̃ttuor alb; eq̃s vehebaꝫ & ſenatu p̄eũte i capitoliũ duct⁹ tauro ſacrificabat

¶Ouatio.

Hoſtibus haud cæſis, tamen abſq; cruore fugatis
Semper ouare duci victoria parta ferebat
Vno vectus ouans & equo, ad tarpeia ſaxa
Plæbei aut equites hunc ducebant oue cæſa.

¶Ouatio quoties non interfectis: ſed fugatis hoſtib⁹ incruenta fuit victoria: duci p̄ſtabatur, Itaq; qui ouabãt vno vtebãtur equo: & a plebeis ſiue equitib⁹ in capitolium deducti: ex oue ſacrificium faciebant.

¶Juſticiũ erat tp̄s q̃n iura in vrbe Romana nemini reddebãtur p̄iculoſis reip. tẽporibus & dubijs certaminibus: ſed iura claudebantur et iurgia tacebant quouſq; inſtans periculum tolleretur.

¶Priuati ciues dicebaꝫ q̃ nullũ officiũ publicũ/nullũ magiſtratũ exercebãt. Publici vero qui officia gerebãt. Colonia erat cetus aut multitudo ciuiũ trãſmiſſa iuſſu ſenatus: ad inhabitandũ ciuitates alienas: aut gratia cuſtodiẽdi aut poſſidẽdi & hi noui habitatores coloni dicebantur.

¶ Lex erat populi Romani cōstitutio. Senatusconsultū erat decretū a senatu ↄstitutum. Plebiscitū erat constitusio consensu plebis a tribunis ordinata. Decretū a decerno/sicut edictū ab edico: nõia satis nota.

¶ Ciues Romani trib⁹ noib⁹ vocabantur. sicut Publius Cornelius Scipio. Primū est pronomen. Scdm nomē. Tertiū cognomen. A nōnullis addit agnomē. Et apud Romanos historicos noīa sepius breui notant operepreciū est scire per A. Aulus intelligitur. per Ap. Appius. per Fl. Flauius. per M. Marcus. per S. Sextus. per T. Titus. p C. Celius. p G. Gaius. p Pu. Publius. p D. Decius. p L. Lucius. per Q. Quintus. p Sp. Spuri⁹. p R. Roma. per Ro. Romani. p Pl. Plebs. p Rp. Respublica. per Con. Cōsultus. per Se. Senatus. per Tr. Tribunus. per Se. cō. Senatuscōsultum. per B. Brutus. per Ju. Judices. per Q. Quirites.

¶ Finis.

¶ Londini in ędibus VVinandi de VVorde, anno domini. M. CCCCC. XXIII. Mense Augusto.

Iste liber ptinet ad me Johannem Kyngton